Observatoriulu ese de doue ori in septemana, mercurea si sambat'a.

Pretiulu

pentru Sibiiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a in laintrulu monarchiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci; — numeri singuratici se dau càte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare càte 7 cr., la adou'a si a trei'a càte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adresate de a dreptulu la Redactiunea Diariului Observatoriulu in Sibiiu.

Nr. 98. Sibiiu, 6/18 Decembre 1878. **Anulu I.**

Càtra onorabilii lectori ai „Observatoriului.“

In analisea programei nóstre, desvoltata in Nr. 1 alu acestui diariu, reflectaramu si la judecat'a strainiloru, carii ne intréba, càte foi periodice avemu, si daca natiunea romana din acésta monarchia are asia de pucine, cumu credemu noi cà vomu esí la lumina, daca nu tînemu nici macaru atàtea, càte au pe airea doue sute de mii de locuitori. Totu acolo amu scrisu: „campulu de activitate alu pressei nóstre patriotice si cu atàtu mai vîrtosu alu celei romanesci, este asia de vastu si asia de pucinu cultivatu, in càtu totu ce a produsu press'a nóstra periodica de ani patrudieci incóce, abia se póte considera cá unu inceputu, cá o spargere de agru, de si grasu, dara fórte intielenitu si setosu de apa din ceriu.“

Acelea enuntiatiuni ale nóstre le sustînemu si astadi in totu coprinsulu loru, éra consciinti'a ne spune, cà implemu si noi una din acele lacune mari in desvoltarea vietiei nóstre sociale, nationale si politice. Stadiele facute de alte natiuni, crisele prin care au trecutu acelea, voru fi si partea nóstra.

In epoc'a de facia se cere cá nici-odata dela popóra, cá se'si manifeste, se'si afirme esistenti'a loru si cu ajutoriulu pressei, se'si dea educatiune politica, sanetósa si vigorósa. Ultimele resultate remanu apoi in grij'a viitoriului.

Vomu purcede dara si noi inainte, cu amóre càtra caus'a sacra, cu nepartinire, zelu si devotamentu in tractarea nenumerateloru cestiuni vitali, si in registrarea evenimenteloru care se principitédia neincetatu unele pe altele. Spre acestu scopu deschidemu prenumeratiune noua pe anulu viitoriu 1879 la

„Observatoriulu“

totu cu pretiurile aratate in fruntea fia-carui Nr., adeca:

In Sibiiu pe 1 anu cu 7 fl. v. a., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., éra dusu la casa cu 1 fl. respective cu 50 cr. mai multu. In laintrulu monarchiei cu post'a, 8 fl. pe 1 anu, 4 fl. pe 6 luni.

In afara de monarchia cu porto duplu 10 fl. sau 22 franci pe 1 anu, 5 fl. sau 11 franci pe 6 luni.

Abonamentele se potu face mai usioru prin asemnatiuni (mandate) postali, de a dreptulu la Redactiune in Sibiiu, piati'a mica Nr. 27.

Din Romani'a primimu abonamente si in bilete hipotecarie de ale statului, al pari.

In capital'a Bucuresci abonamentele se facu si la librari'a dlui I. Szöllösi in piati'a teatrului.

Din 10 esemplarie abonate efectivu, 1 se dà gratis.

Redactiunea.

Romani'a si Russi'a.

(Urmare.)

II. Sententiele celoru patru barbati de statu numiti in Nr. precedente si citati de senatorulu romanu in fruntea eminentelui seu memorialu, suna traduse in romanesce asia:

„Eu am respunsu, cà nu eram trimisu cá se dau probe de confidentia càtra suveranulu seu, nici càtra ori-care altulu; ci spre a vighia asupra intereseloru tierei mele, pentru a caroru asigurare eram supusu la grea responsabilitate.“ Ducele de Wellington càtra principele de Lieven (1829).

Acestu citatu este de natura ca se pota fi adresatu càtra toti barbatii de statu, diplomati, ministrii, consiliari intimi, senatori si deputati, carii iau asupr'a loru missiuni grele si delicate pentru apararea si asigurarea intereseloru patriei.

Trecemu la sententiele russesci.

„Eu voiu lasa moldo-valachiloru ochii loru, spre a plange“.*) Generalulu comite Kutusoff (1810). Acestu sarcasmu amaru ilu pronuntia-se Kutusoff in timpulu candu armatele russesci batendu-se cu turcii, tractá cu tierile romanesci cá cu ori-care alta tiéra turcésca, le spoliá si storcea de averi, luandu pentru armata totu ce aflá, pàna ce in a. 1812 se perdù si Basarabi'a intréga.

„Curendu va vení timpulu, candu acesti valachi nesupusi cari au provocatu in gradulu celu mai mare disgrati'a Maiestatiei Sale, voru platí scumpu lips'a loru de lealitate“.**) Comitele Nesselrode (1854).

Acésta amerintiare de ministru inganfatu si trufasiu, Nesselrode o pronuntiase atunci, candu romanii amariti din totu sufletulu pentru nou'a invasiune si pentru tiraniculu manifestu, in care se declará cà Russi'a ia principatele romanesci dela Turci'a cá gagiu (zalogu), pàna ce acésta 'i va inplini tóte pretensiunile, — lucrá in tóta Europ'a, cá se scape de russi.

„Daca dumneavóstra voiti se protestati si se ve oppuneti la executiunea articlului 8 din tractatulu de San Stefano, Maiestatea Sa va ordona ocupatiunea Romaniei si desarmarea armatei romane“ †). Principele Gorciacoff (1878).

Acésta amerintiare brutale din anulu curentu ne este cunoscuta la toti tocma asia de bine, cá si respunsulu in veci memorabile, patrioticu, heroicu si sublime, datu lui Gorciacoff si imperatului seu de Carolu I: „Armat'a mea o veti potea sfarma, nici-odata desarma“.“ — Nu dieu aceea, pentru-cà ea era prea decisa, cá si supremulu seu capitanu, a se oppune cu armele in màni si in dinti, pàna la celu mai teneru recrutu si pàna la betranii de ani 50. Cu totulu alte bai de sange era se se faca, nu cá cele dela Plevn'a, in care apoi se se scalde tavalindu-se in ele intrég'a diplomatia européna, sau póte si Europ'a intréga. „Daca Europ'a nu'si apara interesele sale, nu arteri'a sa de viatia, Dunarea; daca ei ii place se fia cosaca, noue nu ne place, noi ne vomu, apara patri'a romanésca, drépt'a nóstra proprietate de ani aprópe 1800, sau ne vomu inmormenta cu ea inpreuna; dara incai vomu cadea resbunati in modu gloriosu“. Acesta era limbagiulu ce se audia pe atunci in cercurile mai restrinse militari. Generalii russesci au aflatu, au facutu raporturi in sensulu acesta si restulu se scie. Agentii si spionii carii incepusera a se amesteca chiaru si p'intre locuitorii dela tiéra, se retrasera, cumu dice romanulu satenu, cu cód'a intre pitióre.

Scopulu principale alu memorandului este a combate tractatulu de S. Stefano, mai alesu in punctele relative la Romani'a. Unele din acelea s'au schimbatu prin tractatulu de Berlinu, inse nici pe de parte asia, precum ceru interesele de viatia a le Romaniei, securitatea monarchiei nóstre si chiaru a Europei. De aceea rationamentulu acestui memorialu are astadi, va avea si in viitoriu totu acea valóre, pe care o avuse inainte cu 7—8 luni, pre candu se scrisese.

Auctorulu premitte, cà era unu timpu, in care Russi'a ducea rol'a unui procuroru (acusatoru) publicu alu popóraloru in faci'a unui tribunalu européu, cà inse astadi acea rola s'a schimbatu cu totulu. Acuma Russi'a este cea acusata, pentru-cà sisthem'a sa este de a pacalí pe tóta lumea. Cu atàtu este mai necessariu a informa exactu pe popórale europene despre planurile russesci.

Procederea Russiei in Orientu turbura pacea lumii. Nu este ací vorb'a de unu punctu sau altulu, alu vreunui tractatu, nici numai de interessele speciali ale Angliei ori Austro-Ungariei. Capulu lucrului este, cà dreptulu publicu actuale alu popóraloru este vetamatu prin Russi'a. Acestea popóra ale Europei nici-odata nu voru potea suferi, cá unu statu singuraticu se se subtraga in modu arbitrariu si fóra invoirea celorulalte staturi de sub conditiunile unui tractatu solemnu (Parisu 1856) si se restórne tóte cu capulu in diosu. Russi'a a facutu intocma asia prin tractatulu de San.-Stefano, prin care a lovitu in staturile cele mari si a cutremuratu din fundamente pacea popóraloru europene. Russi'a voiesce se restórne ea singura tóte càte s'au facutu prin invoirea toturoru. Din acésta causa Angli'a facù fórte bine, cà provocà pe Russi'a cá se se supuna la consciinti'a universale de dreptu a popóraloru civilisate, si o-a trasu in judecata (la congresu).

Ce e dreptu, tractatulu de Parisu dela 1856 nu póte fi consideratu cá solutiune a cestiunei orientale. Elu a stabilitu numai principie, care avea se se desvólte si realisedie succesive, nu inse prin o singura potere, cà-ci nu de aceea se versase atata sange in Crime'a, pentru-cá cineva se faca comerciu, specula cu tieri si cu popóra. Scopulu Europei si mai de aprópe alu staturiloru belligerante a fostu, cá se apere orientulu de russificare, se adópte pe popórale din peninsul'a Balcanului in drepturile de familia a le natiuniloru europene si se le asigure progressulu propriu, nationale. Russi'a inse tocma la scopulu acesta se oppune din tóte poterile. Acésta oppositiune este firulu rosiu, care se trage preste tóta politic'a sa.

Tractatulu de Parisu voise, cá in acelu procesu alu desvoltarei Orientului se se faca inceputulu cu Romani'a. De aici se póte esplica favórea manifestata càtra acea tiéra mica dela Dunare, prin tractatulu din 1856. De aceea loculu protectoratului esclusivu russescu ilu ocupà protectoratulu Europei si garanti'a ei. Numai din acea di Romani'a se vediù si simtí in positiune de a face progresse in tóta libertatea si in tóte directiunile. Se resumamu totu ce se facù in Romani'a de ani 20 incóce si ne vomu convinge, cà ea in acestu periodu scurtu a inaintatu pre càtu nu inaintase in 100 de ani sub protectoratulu russescu. In càtu pentru suzeranitatea turcésca, ea fu redusa la singurulu tributu anuale, ce nu facea nici unu milionu de franci. Mari schimbari politice au facutu romanii acasa la ei, nimicu inse nu s'a intemplatu fóra invoirea Europei si mai antaiu de toti fóra a Turciei. Scopulu loru principale era independenti'a patriei; ei inse nu voiá se precipitedie nimicu, ci mergea treptatu, lucrandu preste totu in sensulu tractatului de Parisu; éra candu se parea cà esu din tractatu, ii apará de invasiuni singuratice chiaru coprinsulu aceluia, unde se decretá, cà nimeni nu are dreptu se se

*) Je laisserai aux Moldo-Valaques leurs yeux pour pleurer.

**) Le temps viendra bientôt, où ces Valaques insoumis qui ont excité au plus haut point le mécontentement de Sa Majesté, payeront chèrement leur déloyauté.

†) „Si vous avez l'intention de protester et de vous opposer à l'exécution de l'article 8 du Traité de San Stefano, Sa Majesté ordonnera l'occupation de la Roumanie et le désarmement de l'armée roumaine.“

amestece in afacerile interne ale Romaniei fòra invoirea prealabile a Europei. Nici-odata acea decisiune a congresului de Parisu nu a folositu romaniloru asia bine cá in a. 1866. Ei voiá se chiame unu domnu de familia straina, conformu vechiei loru dorintie, spre a inchide odata pentru totudéuna usile la multimea de concurenti si candidati. Russi'a se opuse, si ambasadorulu russescu br. Budberg iritá barbatesce pe Sultanulu, cá se calce cu óste in Romani'a, se scótia pe Carolu din tiéra, se nimicésca unirea principateloru si se comande prin comisari speciali alegerea de doi domni, in Bucuresci si Iasi. Atunci inse Angli'a fu aceea, care in conferenti'a diplomatica deschisa la Constantinopole se oppuse, sciindu bine cà Russi'a cautá de pre atunci causa de cérta si de unu bellu orientale. Asia scapà astadata Romani'a.

(Va urmá.)

Discursulu deputatului Parteniu Cosma, tienutu in siedinti'a camerei Ungariei la 25 Novembre c. n. 1878.

(Urmare si fine.)

Repetu Domniloru, ar fi óre mai bine pentru noi si pentru Europ'a, déca catastrof'a inceputa dar inca departe de a fi terminata, ar fi aflatu in loculu Romaniei de astadi acele 2 principate nepotintióse, cari precum le inzestrase congresulu nu erau in stare nici a trai nici a muri? Era mai bine óre de noi, déca russulu in calea sa spre Turci'a afla 2 tierisióre, cu cari nici de vorba nu stá, ci pentru inlesnirea operatiuniloru inghitiá simplu pe Moldov'a, iar pe ceealalta sub pretestu de aperare póte o ocupamu noi?

Eu asia credu, ca la acésta intrebare fie-care omu seriosu prea usioru 'si póte da respunsulu, si trebuie se se bucure ca avemu unu vecinu pe alu caruia sprijinu eficace potemu contá la tempulu seu.

Dice mai departe Dl. ministru presiedinte: „Eu n'amu vorbitu despre popórale din orientu, si domnii deputati dóra voru permite ca acolo, afara de popórele slave, se mai afla si alte ginti.“

„Amu vorbitu despre caderea sub potestatea Russiei, si eu nu aflu pericolu pentru monarchi'a austro-ungara in aceea, ca popórele slave dupa individualitatea loru s'aru poté desvoltá, ferici si ajunge la bunastare, — ci 'lu aflù intr'aceea, déca popórele slave — sum convinsu in contra interesului loru propriu — consolidandu-se intr'o massa sub varg'a de feru a Russiei, ar innecá pe popórele neslave ce se afla printre densele in orientu.“

„Deci garanti'a ce o cercu, o aflu de o parte intr'aceea, ca ori astadi séu ori candu va deveni inpossibila sustienerea domnirei turcesci, — popórale neslave din orientu se védia ca au pe cine se redîma, cá se nu le inghitia marea, cá ele se remana greci, romani etc.“

Intru tóte sum de acordu cu opiniunea Dlui ministru presiedinte si o iau spre placuta scire.

Eu inca dorescu cá popórele neslave din orientu se póta privi in noi pe amicii loru, pe binefacatorii loru, si in casu de lipsa pe aliatii loru.

Primescu promissiunea Dlui ministru presiedinte dreptu arvuna pe viitoriu, ca-ci trecutulu nu o prea justifica, de o deductiune corecta din trecutu nu o potu considerá.

Ba imi place o crede, ca acésta promissiune este si unu respunsu la man'a ce chiaru in dilele acestea, prin semne fórte visibili, ni se intinde din partea Romaniei.

Cá insa acésta se fie possibilu, dorescu cá pe viitoru si in patri'a nóstra se se inaugurese o politica interna mai corespundiatóre intentiunei indicate; cà-ci altmintrea nu credu se fie possibila realisarea unei aliantie sincere cu orientulu si in specialu cu Romani'a, de cumva aici acasa cu acelasiu elementu vomu tractá totu asia cum amu tractatu pana aici.

Continua in fine Dlu ministru presiedinte cà: dupa convingerea Dsale astadi in Europ'a unu statu numai asia póte esistá ca potere mare, déca nu numai nu voiesce a cuceri, dar nici insusi nu desperédia, nici altii nu se indoiescu ca atunci candu isi vede periclitate interesele, este gat'a a 'si pune in cumpena tóte fortiele, si candu nu numai insusi este consciu de poterea sa, ci este si in stare a convinge despre acésta si pre altii etc.

Are tóta dreptatea domnulu ministru presiedinte candu afirma, ca actiuni mari numai state poternice le potu efeptui; eu insa tragu la indoíala, ca noi amu fi atatu de poternici, catu se potemu realisá cu succesu politic'a espansiva. Eu nu credu ca inamiculu nostru comunu ar avé curagiulu se ne desconsidere asia precum 'lu vedemu ca o face, déca ne ar tienea atatu de tari precum 'si inchipuesce dl. ministru presiedinte.

Eu dorescu cá asia se fia cum dice d. ministru presiedinte.

Insa dloru! in ce sta poterea unui statu? In multiamirea si fericirea toturoru civiloru ce compunu statulu, pentru-ca numai aceste producu contielegerea si acelu patriotismu, care ne face cá atunci candu suntemu in pericolu, nu numai din datorintia si din fric'a de lege, ci cu adeverata insufletire se ne sacrificamu viati'a si averea pentru interesele patriei. Dar' dicu, acésta numai atunci se póte ajunge candu fiecare fiiu alu patriei se va simti fericitu si nici unulu nu va esperiá, cà intre densulu si alti concetatieni ai sei se face distinctiune.

Ei bine Domniloru! Asia este la noi? Cu durere trebue se declaru ca nu este asia!

Patri'a nóstra o compunu mai multe nationalitati, dintre cari insa cu cele nemagiari nu se tractésa asia cá ele se se póta simti multiamite si fericite.

Recunoscu ca pentru acésta stare a lucruriloru nu este respundietoru numai gubernulu, ci sunt respundietori toti chauvinistii magiari din tiéra, cei din afara de camera, cei dela jurnalistica cá si cei din salele municipieloru. Isi are insa si gubernulu partea sa si inca buna parte de responsabilitate; pentruca elu este chiamatu a esecutá legea, apoi elu a esecutat'o astfelu, incàtu cu deosebire intre Romani a pornitu unu resbelu de esterminare.

A fostu unu tempu onorata casa! candu legislatiunea conscia de chiamarea sa, si nepotendu ignorá faptulu, ca in tiér'a acésta esista diferite nationalitati, s'a nesuitu se satisfaca dupa potintia si in acésta privintia, si pentru multiamirea dreptéloru pretensiuni a nationalitatiloru a adusu asia numit'a lege „pentru egal'a indreptatire a nationalitatiloru.“

Insa acésta lege servesce astadi numai spre a desradecinà din peptulu nemagiariloru credinti'a ce au avut'o in santieni'a legii. Cà-ci astadi nimenui nu'i este permisu se observe acésta lege, ci din contra ori cui, dela ministru pàna la celu din urma notariu comunalu — i este permisu se o calce. Nici spiritulu nici liter'a acelei legi nu se mai respectésa.

Nu voiu se enumeru aci casurile speciali de nemultiamire, pentru ca acelea nu se potrivescu in cadrulu acestei discussiuni; voiu servi si cu de acelea, déca va fi de lipsa, si déca ni se va trage la indoiala asertiunea, la desbaterea bugetului. De astadata me voiu margini la càteva momente mai generali si mai cu séma la unele fapte ale gubernului actualu.

Totu ce au facutu gubernele de mai inainte in favórea nationalitatiloru, sub gubernulu actualu s'a redusu la nulla, si in specialu Romanii sunt respinsi de pe tóte terenele si persecutati sistematice. Se nu amintescu de altele, ajunga devastatiunea ce s'a pusu la cale intre deregatorii romani dupa suspinderea legii de inamovibilitate a judecatoriloru. O mare parte a deregatoriloru s'a destituitu, mare parte s'a pensionatu inainte de tempu, fara ratiune si fara causa suficienta, iar càti au mai remasu, mai pe toti i-a resfiratu ministrulu de justitia mai prin tóte unghiurile tierii, numai la loculu loru naturalu intre romani nu i-au lasatu, si peste totu in 10 ani de dile nici pe unu diregatoriu de romanu nu l'a inaintatu.

Inse fatia de actualulu ministru de justitia sumu datoriu cu satisfactiunea, ca pentru acésta devastatiune D-sa nu este respundietoriu; cà-ci de candu amu onórea a'lu cunósce, mi-amu castigatu firm'a convingere, ca D-sa nu este capabile a face cuiva nedreptate. Ba din contra, intrarea D-sale in ministeriu amu salutat-o cá inaugurarea unei ere mai drepte in gubernu.

Se mai amintescu numai una: e lucru sciutu, ca maioritatea locuitoriloru din Transilvani'a — Romanii inca totu persistu in passivitate, inca totu se retienu dela folosirea drepturiloru politice.

Si ce este caus'a principala a acestei passivitati?

Se incetamu odata cu suspitionarile, si se nu cautamu adeverat'a causa a reului aiurea, ci se o cercamu acolo unde este.

Este anomalià, cà noi, de si tienemu ca suntemu representanti'a unei tieri, — numai pentru paralisarea Romaniloru din Transilvani'a — formamu o camera alésa pe bas'a a doue legi electorali, cu censuri diferite.

Foisiór'a „Observatoriului“.

Eva séu Giurulu Lumei in cinci scrisori.

De Paul Féval.

Traducere de: Dimitrie Petrescu.

Prim'a serisóre.

Robertu càtra Scarlatu.

Sunt càteva dile de càndu totu lasu pe a dou'a di acésta scrisóre. Asteptamu, desnodamentulu unei romantice istorii, alu carui erou sunt eu, spre a'ti-o povesti mai pe largu. Desnodamentulu a sositu, nu prea amu, ce e dreptu, de ce se me mandrescu: totusi, nu me plangu de elu. Mi s'a intemplatu, cá tuturoru, si trebue se-o scii mai bine cá toti tu, acarui rabdatóre amicitie am ostenit'o de multele destainuiri, candu mi s'a intimplatu se suferu in amoru crude neajunsuri. Aducerea loru aminte a remasu vie in mine; candu me gandescu la ele, incercu inca unu felu de superare mestecata cu necazu, rusine si suferintia: memori'a e asia de credincios'a a'ti pastrá deschisa cartea tocmai la paginile ce ai voii a rupe! Dar' de asta data, caderea mea a fostu atatu de inbunata, am gasitu o consolatiune atatu de placuta in desperare: in ea, ca in cele din urma, necazulu n'a avutu incatrau, a trebuitu se péra.

Sunt multiumitu, s'apoi am de ce; imi vine se tremuru candu me gandescu ca aventur'a mea s'ar fi potutu terminá intr'altfeliu. Dar' se nu credi, ca acésta e o fanfaronada de invinsu. In amoru, mai cu séma, fabul'a Vulpea si Strugurii isi are loculu, o sciu, dar' vorbescu fórte seriosu; me vei intielege. Care ar fi potutu fi succesulu? Lady Wolsley e o femeie incantatóre, frumósa si placuta totu de o data, unu spiritu graciosu, o anima angerésca; nici nu s'ar potea gasi o amica mai placuta.

Dar' inca o data, care ar fi fostu resultatulu? o betie de o di, o fericire ceva mai lunga, apoi .... scii, Scarlate, ce vine in urma. Asia suntemu facuti, tu, eu, si multi altii inca.

De asta data, imi place a crede, fericirea s'ar fi prelungitu catu se póte mai multu, dar' terminulu ei ar fi sositu, mai curendu séu mai tardiu. Nu me pociu gandi la acésta, fara amaraciune; femei'a pe care de o camdata o vedu asia de perfecta, ar fi ajunsu pentru mine, intr'unu tempu siguru, o femeia cá si celelalte, mai pucinu póte, unu suveniru de randu. Déca neisbutirea mea n'ar fi avutu altu resultatu de catu de a preveni acésta desamagire totu asiu binecuvinta-o. Dar' nu te grabi se ridi; neisbutirea mea a facutu mai bine: mi-a datu o sora.

Par' ca te audu: „Tóte surorile de soiulu acesta, sunt nisce surori inaintate in etate; acésta rapitóre lady, nu cumva va fi trecutu de patrudieci de ani?“ Dómne, nu. E de doue dieci de ani, mi se pare, séu ceva mai pucinu. Dai din capu cu acelu aeru de neincredere ce m'a infuriatu de atatea ori. Cum vei vrea Scarlate, ai dreptulu se nu-mi credi; dar, ti-o spunu in consciintia, voi remanea amiculu ei, si altu nimicu, séu asia ceva. Asia este firmá mea vointia.

N'am avutu nici-o sora pana acum. Dreptu vorbindu, nici nu pré avemu pofta se am un'a, pentru ca fórte cu greu admiteamu o curata amicitie intre unu baiatu tineru si o femeie frumósa, numai de nu va fi acea amicitie silita, remasiti'a unui amoru recitu, ce se agatia candu passiunea se termina; o asia amicitie nu voiamu. Lady Wolsley, m'a facutu se intielegu, ca mai e o altfeliu de amicitie, nobila, suava, temeinica si plina de incantare. Nu voiu disertá asupra acestui nou sentimentu: candu vei capata o sora cá Lady Wolsley, ne vomu intielege de minune, si atunci vomu potea vorbi.

Unde vei fi crediandu ca suntu? La Londr'a? Acestu nume de lady Wolsley, te face se gresiesci si esci departe de adeveru. E svedesa din nascere. La Stockholm, dar? Nici de cum. Me aflù la Dinan, mica subprefectura din departamentulu Côtes-du-Nord. Marea mea calatorie in giurulu lumei se afla, dupe cum vedi, totu la inceputulu ei. Dar pacientia! primulu pasu e greu. Odata plecatu vreau se alergu o mie cinci sute de poste fara se me oprescu.

Am sositu aci catra inceputulu lunei trecute, pe séra, si voiamu se iau chiar' de a dou'a di vaporulu pentru Iersey. Intemplarea a decisu altcum.

Ostenitu de cele cincisprediece óre petrecute in drumulu de feru, descinseiu catre Rance, rîu care, la Dinan, e totu atatu de largu cá si canalulu Ourcq, si care, doue leghe mai departe, ia proportiunile Loirei. Me preumblamu multu tempu, me gandeamu la tine, Scarlate. Lun'a ce se ascundea dupa turnurile castelului, desiná profilele loru gothice, si, lasandu-me in umbra, luminá orasiulu deasupra mea: subtu mine, avému bogatele tiermuri ale Rancei. Creionulu teu ar fi aflatu acolo unu croquis si sufletulu teu unu visu. Eu, me intrebamu la ce ar fi bunu se parasescu Franci'a, atatu de frumósa si atatu de iubita! O regretamu prin anticipatiune, simtiamu cá unu gustu inaintemergetoru alu esiliului; si cu tóte acestea, nici nu-mi trecea prin gandu se me lasu de calatori'a mea.

N'am pe cine iubi pe lume, de catu pe tine, Scarlate, si mi-ai promisu ca ori unde-asiu fi, vei veni dupa mine candu afacerile tale se voru terminá. Ddieu ne a lasatu orfani pe amenduoi; pentru noi cari n'am cunoscutu bucuriile familiei, o viatia asiediata ar fi unu lungu siru de dile pline de urîtu. Ceea ce ne trebue noua, e schimbarea care ametiesce, amicitiele trecatóre si neprevediute, atatu de animóse si rupte asia de iute, escursiunile vagabunde, repedi dar' scurte amoruri. Odinióra vorbiai de casatorie; din fericire te am facutu dupa chipulu si asemenarea mea: a ne insurá, tu séu eu, va se dica a minti destinateloru nóstre.

Ór'a suna, nu la vechiulu orologiu alu castelului, ce stá mutu de secole intregi, dar' la o simpla pendula. Stamu la vre-o suta de pasi de rîu; timbrulu resuná atatu de aprópe de mine, ca me sculaiu cam speriatu. Perdutu in reveriele mele,me odihniamu din intemplare pe cóm'a unui siantiu acoperitu cu ierba si coronatu cu unu gardu viu, in dosulu caruia se ridicá o casa frumusica.

(Va urmá).

Corespondentie particularie ale „Observatoriului“.

Blasiu, 23 Novembre st. n. 1878.

Onorata Redactiune!

Onorat'a Redactiune a „Telegrafului Romanu“ aflà cu cale a publicá in numerii sei mai próspeti unele suveniri de scola, scrise in unu spiritu si tonu, ce arata pàna la evidentia, cà scopulu scriitoriului nu a fostu intru atat'a a enará indulgentiloru sei cetitori unele intemplari bune si rele dein vieti'a sa scolastica, catu mai multu a discreditá gimnasiulu dein Blasiu. De si sciu dein esperientia, cà onorat'a Redactiune a „Observatoriului“ avendu totu de a un'a cu o tactica rara inaintea ochiloru binele nationalu, nu este aplecata a dá locu disputeloru confesionali, ce si-aru avé loculu in o fòia besericesca, totusi considerandu de o parte, cà unu respunsu la pamfletulu numitu, tramisu la onorat'a Redactiune a „Telegrafului Romanu“ spre publicare, dupa datin'a-i cunoscuta si practicata cu multa cerbicia, nu ar fi primitu (e cunoscutu cumu unu literatu se a plausu mai in anii trecuti, ca Redactiunea Telegrafului Romanu nu a volitu se-i publice respunsulu la o contracritia esita in aceluasi Telegrafu), de alta parte marginindu-me numai la càtev'a puncte, si inca si acele in unu tonu, ce va meritá a fi primitu in colonele unui diurnalu de rangulu si reputatiunea „Observatoriului,“ mi-liau libertatea a pune Domnului Simionasiu din „Telegrafulu Romanu,“ numai cate-va intrebari, cari potu se-i sierbesca de respunsu la pamfletulu densului din „Telegrafulu Romanu.“

1. Cum este cu potintia, cá Dta se fii absolvatu gimnasiulu din Blasiu, cu o suma asia modesta de sciintia precum spuni, si totusi mergùndu dupa absolvare la Sibiiu, se fii fostu acolo asia de escelentu intre multii Dtale colegi, dintre cari afòra de Dta si inca unulu séu doi, toti celialalti voru fi absolvatu pre la alte gimnasia, de prin Brasiovu, Sibiiu, Clusiu etc., in càtu dupa terminarea cursului pedagogico-teologicu din institutulu Andreianu, se fii meritatu mai multu cá toti a fi tramisu spre cascigarea de cunoscintie mai inalte la Lipsi'a, dupa ce Veneratulu Ordinariatu din Sibiiu, avendu in vedere, cà respectivulu tramisu dupa intorcere are de a functiona cá profesoru la institutulu mentionatu, séu déca nu, la totu casulu in unu oficiu mai inaltu cá ordinariu, va fi alesu de siguru pre celu mai bunu? Apoi Veneratulu Ordinariatu din Sibiiu a datu cu aceea ocasiune cu totulu altu testimoniu gimnasiului nostru, de óre-ce te-a alesu pre Dta, care ai absolvatu in Blasiu, si inca pre unulu alu doilea, carele spre nenorocirea Dtale inca a fostu absolvatu in Blasiu, numai càtu acela era unu teneru fórte modestu.

2. Déca cunoscintiele Dtale au fostu asia de restrinse, pre candu ai absolvatu gimnasiulu, precum spuni, atunci cum ai potutu Dta se te sustieni la scientiele cele inalte din Lipsi'a, unde va fi fostu plinu de studenti dela gimnasia germane, si inca cu onóre, in càtu dupa espirarea tempului de studiu se veni a casa cu gradu academicu din teologi'a protestanta? Déca te-ai sustienutu, atunci Dta ai datu in fapta cu totulu altu testimoniu gimnasiului din Blasiu, de càtu cum e acelu-a din „Telegrafulu Romanu;“ séu póte in „Telegrafulu Romanu“ numai ai glumitu?

3. Cum poti Dta Domnule Simionasiu, se sustieni, cumcà caus'a, cà cunoscintiele Dtale au fostu asia de marginite, candu ai absolvatu gimnasiulu din Blasiu, au jacutu numai in inpregiurarea, cà profesorii suntu numai teologi absoluti, si cá atari neversati de ajunsu in studiele gimnasiali, dupa-ce Dta cá omu amblatu prin lume, si cá unulu ce astadi functionedi cá profesoru, trebue se scii, cà la instructiune pre langa calificatiunea profesorului mai concurgu inca si alte elemente, ce de multe ori au mai mare influintia decàtu acea calificatiune. Din asertulu Dtale, care totu reulu ce ti-lu intipuiesci lu-adscrii impregiurarei cà profesorii sunt numai teologi, ar' urmá, cà unde profesorii nu sunt teologi, acolo tóte se fia bune. Unu neadeveru cá acesta nici chiaru dta nu vei cutedia se'lu sustieni. Ore nu se pote intemplá, si nu se intempla adese ori, cà unu profesoru cu fórte multa scientia se faca progresu pucinu, pre candu altulu cu scientia mai pucina se faca progresu multu mai mare cu elevii sei. Ore aplicarea, zelulu si punctualitatea profesorului spre instructiune, óre tonulu, manierele, petrunderea profesorului in obiectulu propusu, se nu aiba nici-o influintia asupra instructiunei? Acést'a o recunosci chiaru si Dta, unde laudi pre vreo doi profesori, cari scii Dta bine, ca au fostu totu numai teologi. Mai in colo, óre modulu de viétia, traiulu si crescerea domestica, midilócele de invetiamentu, precum cartile etc., seraci'a, starea sanitaria generale, numerulu eleviloru, conditiunea dupa care se sustienu elevii, disciplin'a, ingrigirea cuvenintiosa a parentiloru, sperantiele ce si-le facu elevii pentru venitoriu, óre acestea tóte se nu aiba neci o influintia asupra instructiunei? Dta cá profesoru la unu institutu pedagogicu-teologicu trebue se scii. Si déca le considerai, atunci nu aduceai cá causa numai inpregiurarea, cà profesorii suntu teologi, ci de siguru cà ai fi disu, cà considerandu miile de greutati, cu cari au se se luptá gimnasiale romane fòra esceptiune, e mirare cà Dta ai esitu din unulu cu atat'a calificatiune, càtu ai potutu stá facia la universitate cu domnisiori crescuti prin institute, unde nu-i ajunse nece ap'a rece. Si nu poti dice, cà déca te-ai sustienutu, a fostu meritulu Dtale numai, éra nu si alu gimnasiului, cà-ce póte neci Dta nu te vei indoi, cà tiar' fi succesu a te sustiené, déca nu ai fi trecutu prin gimnasiu, ci dupa absolvarea normeloru, avendu din intemplare etatea ce o ai avutu dupa absolvarea gimnasiului, ai fi mersu de a dreptulu la Lipsi'a.

4. Óre ce e mai paradoxu, a absolvá scientiele gimnasiali cu calculi de eminentia, dupa accea a absolvá teologi'a la universitate séu in seminariu domesticu, si apoi a fi constituitu cá profesoru la gimnasiu de scientiele acele, alu caroru fundamentu bene pusu ilu are dejá, séu a fi 8 ani in gimnasiu, fòra a invetiá nece o litera din studiulu religiunei ortodocse, dupa aceea a invetiá teologi'a ortodocsa in Sibiiu in mesura fórte redusa, de óra-ce profesorii acolo nu se potu indereptá dupa poterile Domnului Simionasiu, ci dupa ale altora, cari abia sciu ceti, apoi a merge la Dobritienu si a invetiá derepturile, séu la Lipsi'a „in menageri'a teologica“ si a invetiá tote nuantiele teologiei protestante dela Hengstenberg si Hävernik pàna la Bauz si Strauss, si in urma cá deplinu calificatu a veni a casa si a fi profesoru de teologi'a ortodoxa? Fiendu cà Dlui Simionasiu nu-i place latinisarea si nece cuventele grecesci, de aceea-i dicu se intielega mai bine: procopséla de bogoslovia pravoslavnica? Si déca ti-asi dice cà nu esci profesoru bunu, te ai maniá, de si atatu Dta, catu si celi-alalti colegi ai Dtale de astadi si de mai inainte din institutulu pedagogico-teologicu din Sibiiu si de airea, pre calea acést'a ve-ati pregatitu pentru profesur'a de teologia. Dta ai invetiatu teologi'a protestanta si acum propuni pre cea ortodoxa; altulu a invetiatu cea catolica, si éra a propusu pre cea ortodoxa, alu treilea a invetiatu filosofi'a, si acum propune teologi'a cea ortodocsa, altulu a invetiatu derepturile si mai scie Ddieu ce, si in urma s'a tredîtu profesoriu de teologia. Ni-vene a crede Dle Simionasiu, cà ocupandu-ve toti cu filosofulu Cousin, ati aflatu cà ecclecticismulu in filosofia este forte bunu, si de odata ati saritu in teologia si lu-ati aplicatu si acolo. Mie nu-mi venea a crede, cà Dta ai mersu la Lipsi'a se studiedi teologi'a protestanta, cá se fii profesoru de cea ortodoxa, cà-ce ace'a mi-se parea prea curiosu; ci la inceputu cugetám, cà Dta ai mersu cá missionariu, si numai acum credu lucrulu acesta fòra sociu in lume, dupa-ce te vedu cà functionezi cá profesoru, si cu mare zelu combati invetiaturele acelora, la cari te-ai calificatu.

Datin'a din Blasiu de a aplica teologi absoluti cá profesori gimnasiali e vechia, si este in usu nu numai in Ungari'a pre la gimnasiale luterane, romano-catolice si reformate, ci chiaru si in Franci'a pre la gimnasiale confesionali si de pre langa monastiri. A pune inse profesoru de teologia ortodocsa pre unulu absolutu de cea protestanta, séu de drepturi, seau filosofia, nu-'mi e cunoscutu, si nece credu se mai fia unde-va, neci in lumea acést'a neci in ceealalta. Asia e Dle Simonasiu si Onorata Redactiune a „Telegrafului Romanu,“ cà e uritu lucru a vedé tiandur'a in ochii altui-a si bârn'a in ochii sei a nu-o vedé.

5. Óre cum se intempla, cà deintre sutele de studenti càti au absolvatu in Blasiu, si seau dusu spre continuarea studieloru pre la academii, universitati, si chiaru si in institutulu pedagogico-teologicu din Sibiiu, inca nu s'au aflatu nece-unulu pàna la Dta, care se se fia plansu, cà cunoscintiele lui sunt prea marginite din caus'a debilitatiei profesorului, ci a facutu fiacare càtu a potutu, si celi mai multi au servitu spre onórea gimnasiului nostru? Numai doue suntu aci cu putintia: séu Dlu Simionasiu nu a spusu adeverulu, candu a scrisu in Telegrafu, séu a fostu cum amu dice, astutu, vicleanu, care a sciutu insiela pe profesori, cá se capete eminentia fòra a'si bate capulu cu studiulu. Alege'ti Dle Simionasiu! pre care ti place.

6. Déca Dta ai cuteza se negi, cà prin pamfletulu Dtale ai avutu de scopu discreditarea gimnasiului nostru, atunci te intrebu: de ce nu ai facutu nece o amintire si de curiósele esamine din religiunea ortodoxa facute candu erai in Blasiu pre la parochulu din Lupu, séu despre petrecerea Dtale in institutulu pedagogico-teologicu, séu despre petrecerea Dtale in Lipsi'a si despre culegerea teologiei ortodoxe de pre buzele protestantiloru, cà-ci atunci de siguru ai fi spusu lucruri cu multu mai picante, de catu cele despre profesorii dela gimnasiulu nostru?

In urma-ti aducu aminte Dle Simionasiu, cà ai petrecutu 8 ani in Blasiu, si ai fostu imbracisiatu de profesorii in cari acum arunci cu tina, de siguru cu iubire, ma ai fostu si ajutoratu, precum bine scii. Adu'ti aminte, cà din tempulu petrecerei Dtale in Blasiu ai suveniri, ce de siguru-ti suntu placute, fiendu-ca suntu suvenirile vietiei nevinovate. Adu'ti aminte de colegii Dtale, cari nu au fostu fericiti a merge pre la universitati, ci au remasu cu cunoscintiele castigate in gimnasiu, si pre cari pre toti i-ai vatematu cu ceea ce ai scrisu in „Telegrafulu Romanu,“ de si póte nu ai volitu, (??); si in urma adu-'ti aminte, cà nu e bine a vatemá pre altulu care-lu cunosci din copilaria si cu cari ai petrecutu multe dile bune, numai pentru aceea, pentru cá se faci placere la unu alu treilea, si atunci déca mai ai in ânim'a Dtale unu simtiu nobile, déca sufletulu Dtale mai simte vreo bucuria, candu-ti revoci in memoria dilele bune si rele din vieti'a de 8 ani dela Blasiu, de siguru-ti va parea reu de ceea ce ai scrisu si batendu'ti preptulu te vei intórce.*)

Blasianu.

*) ? ? ? Not'a correctorului.

Consacrarea unei baserice in Salagiu.

Pre langa tóte ideile sinistre, cari — dorere — se strecura ici si colea in poporulu nostru romanu de càtra unii atheisti si parasiti de tóta legea si D-dieu, si pre langa tóte vitregimile tempuriloru de facia, cari apasa umerii tuturora fara esceptiune, dar' cu deosebire ai acestui poporu, totusi poporulu romanu totu-déuna isi arata de càte ori i e numai cu putintia, simtiurile sale nobile eredite dela stramosi si stracurse din generatiune in generatiune: iubirea si alipirea càtra Creatorulu seu si càtra religiunea adusa de Isusu. — A-'si iubi religiunea si natiunea: este una trasura caracteristica a romanului.

Romanii Salagiani inca au doveditu pre deplinu in decursulu anului acestuia, ca nici ei nu au remasu innapoiá celoru alalti frati de unu sange in iubirea de natiune si religiune.

Cu ocasiunea adunarei generale a Asociatiunei Transilvane tienute in Sîmleulu Silvaniei, 'ti ridea ânim'a vediendu poporulu din juru, satenii romani inbracati serbatoresce, cum acurureau cá ploi'a binefacatoria pe tóte stradele Sîmleului càtra sant'a Baserica, si de ací càtra sal'a adunarei, ca se asculte pre carturarii romani — cum dicu ei — si cu càtu interesu ascultau sub intregu decursulu adunarei! . . . .

Inse nu 'mi e scopulu a descrie pre acésta.

Acésta o au facutu pene mai agere si mai demne de càtu a mea, ci scopulu meu este a atinge simtiulu religionariu alu romaniloru Salagiani.

In decursulu tómnei anului acestuia, pre langa tóte lipsele si neajunsele, pre langa tóte gravaminele si obstaclele ce apasa de comunu ori si ce intreprindere salutaria la noi, romanii Salagiani si-au doveditu iubirea sincera càtra D-dieu prin consecrarea a loru trei Baserici pompóse, coperite cu feralbu,*) si infrumsetiate dupa spiritulu tempului modernu, cari aru sierbi de onóre ori si carei natiuni civilisate.

Una in Catielulu romanescu, una in Ortelecu si una in Bobota.

La actulu maretiu de consacrare a acestei din urma, avù onóre si neinsemnat'a mea persona a fi de facia.

Solemnitatea se incepù la 9 óre demineti'a in 12/24 Nov. a. c. adeca Domineca inainte de inceperea postului Nascerei Domnului. Consecratoriulu fu Rmulu d. Alimpiu Barbuloviciu, vicariulu Silvaniei, asistatu de preotimea din comunele vecine. Solemnitatea se indeplini in presenti'a unei cununi frumose de intelegintia romana, constatatoria parte din domni, parte din secsulu frumosu romanu, si in presenti'a — de-si erá o tina, incàtu abia de poteai misîca dintru unu locu intru altulu, unui poporu numerosu, parte din locu, parte din satele vecine.

La finea servitiului divinu Rmulu Dnu Vicariu tienù una predica fórte bine simtita, compusa cu multu spiritu si eruditiune, pronuntiata cu elocenti'a sa cunoscuta, inse in limb'a poporului asia, in càtu dintru aceea a potutu se pricépa totu insulu si celu mai micu cuventielu. Dar' fu si ascultatu cu interesu neintreruptu, si cu lacrime din partea poporului numerosu. . . .

Dupace aratà in partea prima a cuventarei sale, cum isvorescu din sant'a Baserica darurile domnedieschi cá nescari isvore datatórie de viatia asupra tierinei cultivate de dulcele Rescumperatoriu, trecù in partea a doua la datorintiele ce le are poporulu facia de basericele sale.

Aci interesulu ascultarei in poporu se inaltià pàna la culme. Cà-ci intru atàta de vii colori a representatu pre stramosii nostrii, cari dice oratorele, de-si aveau numai doue seu trei dile libere preste septemana, cá se-si lucre sie, trebuindu celelalte a le lucrá domniloru cá iobagi, totusi cu càta sirguintia, cu càta iubire càtra D-dieu isi redicau ei basericutie, cá se aiba unde adorá pre celu Atotu-poternicu: si poporulu de acuma, deca nu pote se edifice baserice noue, baremu atàta se faca, cá basericele edificate de mosi si stramosi, se nu le lase a se ruiná de totu, ci se le acopere, se le grigésca si se le infrumsetiese dupa potintia, cà-ci, dice oratorulu — sciu eu cà sunteti seraci, sciu eu cà lipsele, necasurile, suferintiele si neajunsele apasa asupr'a umeriloru vostrii cá totu atati'a munti grei, aprope nesuportabili, totu-si numai iubire se aveti càtra Ddieu, numai iubire, cà-ci iubirea tote le rabda, tóte le invinge! . . . .

Au dóra stramosii nostrii nu au fostu seraci si apasati de man'a de plumbu a sórtei vitrege? Inse au avutu iubire càtra Ddieu, iubire càtra baserica si le au ajutatu Ddieu, a-'si redicá baserici, a tiené si a pastra mosiile, de pe cari traiti voi si pruncutii vostrii micutei ect., intru atat'a de cu vii colori, dicu, a representatu de modelu pre stramosii nostrii in simtiulu de pietate si adoratiune catra Ddieu, in càtu cugetai cá-ii vedi inaintea ochiloru. Oratorulu terminà esprimendu'si multiamit'a fierbinte càtra poporulu credintiosu din Bobota, care nu a crutiatu ostenele nici spese la infrumsetiarea casei Domnului atatu de pompose; si bravului loru pastoriu sufletescu, M. Olui Dnu Gavrilu Vajda, care scie se conduca intre tote imprejurarile cu atàta intieleptiune si prudentia pastorala turm'a sa credintiósa.

Poporulu se indepartà la vetrele sale consolatu si indulcitu sufletesce.

Inteleginti'a se intruní apoi parte la cas'a dlui parochu locale, parte la stimatutulu dnu Stefanu Talposiu notariu romanu, cari cu ospitalitatea innascuta in romanu, nu crutiau spese nici ostenele spre a provedea pre iubitii sei ospeti.

Firesce cà nici toastele nu au lipsitu.

Dintre toastanti Dlu Andreiu Cosma, jude administratoru folosi un'a asemenare forte nimerita, asemanandu Baseric'a cu o naie, carea plutesce, in tempurile presente pe o mare forte valurósa, aratandu, cà inimici multi, cá nisce valuri furibunde se arunca asupra Basericei si religiunei lui Cristosu, pentru apararea careia se se indure celu Atotu-poternicu a da poteri intreite conducatoriloru ei, pentru Dieces'a acésta in genere preasantitului Dnu Michailu Pavelu Eppu, éra in specie pentru Silvani'a nostra frumósa, barbatului nostru iubitu Rssimului Alimpiu Barbuloviciu. . . . .

Vasiliu Criste.

*) Se dice si tiniches, ung. bádog, tabla, lamina de feru. R.

Romani'a.

Aniversarea marei díle de 28/10 Decembre, care este diu'a caderei Plevnei, a fostu serbata in capital'a Romaniei dupa urmatórea programa publicata in „Monitoriu“:

I.

In diu'a de 28 Novembre, la reversatulu dioriloru, 21 tunuri voru anunciá capitalei acésta serbare.

II.

La órele 11 deminétia se va oficiá in sant'a Mitropolia de càtra I. P. S. S. Mitropolitulu Primatu, in-

congiuratu de inaltulu cleru, unu servitiu divinu de multiamire către celu Atotu-Poternicu pentru succesulu armeloru romane, facêndu-se si rugatiuni pentru repaosulu sufleteloru celoru cadiuti.

III.

La acésta ceremonia, la care va asistá M. S. R. Domnulu, voru fi presenti:

D-nii senatori si d-nii deputati,

D-nii ministrii,

Inaltele curti de casatiune si de compturi,

Curtile, tribunalele, corpulu professoralu, precum si tóte autoritatile civile, militare si comunale.

IV.

Acésta di va fi asemenea serbata in tóta tiér'a printr'unu servitiu divinu, la 11 óre, la care voru asistá tóte autoritatile locale: civile, militare si comunale.

Totu in acea di se publica si armatei urmatoriulu:

Inaltu ordinu de di.

Ostasi!

Este astadi unu anu de candu viteji'a si rabdarea vóstra invinse tóte primejdiile, tóte greutatile, si voi intrati biruitori in Plevn'a. Acésta marétia di trebuie se remaie nestérsa din paginile istoriei óstei.

Ati vediutu cu càta mandria, cu càta veselia si recunoscintia v'a primitu tiér'a candu v'ati intorsu din lupta; in tóte orasiele, in tóte satele a fostu serbatóre, dara mai alesu capital'a, ânim'a tierii, v'a aretatu càtu natiunea scie se pretiuiésca folósele ce ea a dobanditu cu sangele vostru si cà iubirea ei se va intinde si mai multu de aci inainte asupra vóstra.

Ostasi! in solemn'a di, de astadi fia-care din voi se maltiamésca Atotu-Poternicului, ca a intaritu bratiulu seu spre a apera patri'a si se'si faca fagaduintia ca, ori-candu tiér'a va avé trebuintia de voi, ea ve va gasi cá la Plevn'a, si pe Mine in capulu vostru.

Datu in Bucuresci, astadi 28 Novembre 1878.

Carolu.

In 27/9 l. c. presiedinte alu consiliului de ministri, a datu cetire la Senatu si la Camera, urmatoriului programu ministerialu:

Domniloru senatori,

Domniloru deputati!

Indeplinimu o datoria constitutionala espuindu d-v. in pucine cuvinte ideile care inspira pe membrii cabinetului Mariei Séle Regale.

Pe càtu tempu situatiunea Romaniei in faci'a celorulalte state europene nu era bine definita, preocuparile Romaniloru au fostu concentrate mai alesu asupra afaceriloru esterióre. Astadi independenti'a patriei nóstre fiindu unu faptu indeplinitu, silintiele tuturora trebuie se aiba de scopu a tienea nestramutata intarirea acestei noue positiuni, datorite labórei, abnegatiunei si curagiului a mai multoru generatiuni de buni patrioti.

In afara ministeriulu va cauta a pastrá cele mai bune relatiuni cu tóte poterile. Elu va starui, ca tractatulu de Berlinu se fia din parte-ne excutatu cu lealitate si va cere, prin calea indicata de Constitutiune, convocarea càtu se póte mai neintardiata a Camereloru de revisiune, care voru avea a modificá art. 7 din legea fundamentala a tierei. Totu odata ministrulu va pune o deosebita ingrijire, cá Romani'a, intrandu in situatiunea ce i s'a asicuratu prin actulu care a restabilitu pacea in Orientu, se'si védïa drepturile séle de statu independentu pe deplinu asicurate.

In intru, preocuparea constanta a cabinetului va fi de a veghïa, cá justiti'a se fia neatinsa de luptele politice, cá legile se fia respectate cu santienia, cá ordinea si economi'a in finantie se fia asicurate in modu permanentu, cá functionarii statului se'si indeplinésca indatoririle loru intr'unu modu scrupulosu si consciintiosu. Ne vomu pune astufelu tóte silintiele a asicurá tuturoru cetatieniloru ocrotirea intereseloru loru legitime, — tierei unu mersu regulatu si stabilu alu tuturoru ramureloru administratiunei publice.

Compunerea insasi a ministeriului este, credemu, o garantia, cà libertatea alegeriloru va fi asicurata tuturoru cetatieniloru.

Vomu lucrá in fine se stabilimu, suptu scutulu legei si alu libertatiei, multiumirea tuturoru, pacea interna —, calea cea mai sicura, care conduce natiunile spre prosperitate si civilisatiune, — singurulu midiulocu de a intari positiunea redobandita de statu independentu, si de a atrage spre noi, in modu constantu, simpathiile si bun'a vointia a Europei.

I. C. Brateanu, D. Sturdza, I. Campineanu, Eug. Statescu, M. Pherekydi, G. Cantili.

In primulu seu din 27/9 l. c. „Romanulu" scrie:

„Mane e aniversarea caderii Plevnei!

Mane e unu, anu de candu nebiruitulu cuibu alu nebiruitului Osman pasi'a, Plevn'a, care a inghitîtu atata sange romanescu si rusescu, Plevn'a, cea din urma sperantia a Turciloru de a mai mantiené domni'a loru arbitraria asupra provincieloru de la Dunare, Plevn'a, gróz'a chrestiniloru, s'a predatu ostiloru aliate.

Acésta di de durere si in acelasiu tempu de gloria, va formá d'aci inainte una din cele mai stralucite pagine ale istoriei nóstre nationale.

Ea redesteptà uitatulu trecutu de fala alu natiunii, ea facù se mai fâlfaie in Plevn'a, a dou'a óra de la Mihaiu Vitézulu, stégulu romanescu.

„In Maiu 1596, 2500 haiduci romani isbescu fàra de veste cetatea numita Plevn'a, pe Isc, prindu pe beiulu cetatii si sfarma orasiulu." *)

La 30 Augustu 1877, dupa 281 ani, Romanii, supt Carolu I, cuprindu Griviti'a, una din intaririle Plevnei si in Novembre 1878 intra din nou biruitori in Plevn'a, facêndu prisoniari pe comandante si intrég'a lui armata.

Faptulu celu d'antaiu inspira gróza Turciloru si confirma titlulu de aperatoru alu chrestinatatii ce se dá lui Mihai Vitézulu; celu din urma castigà Romaniei fal'a, respectulu si simpati'a lumii si-i asicurà independinti'a.

Ne aducemu cu mandria aminte de acestu faptu, cà-ci elu ne-a castigatu loculu in cartea vietiei némuriloru independinti. Ne aducemu totu-d'a-una aminte emotiunea cu care toti Romanii primira urmatórele sciri din diferite isvóre, care anunciau si laudau viteji'a fiiloru tierii nóstre:

„Verbiti'a. Trupele romane s'au purtatu c'unu curagiu mai pre susu de ori-ce lauda. Ele, simtîndu miscarile Turciloru, s'au rapeditu asupra positiuniloru loru. Cu tóta vigórea aperarii, Turcii n'au potutu resistá impetuositatii mersului si focului trupeloru romane si, fiindu incongiurati, au fostu siliti a se predá."

Bogotu, (isvoru rusescu). Romanii au fostu cei d'antaiu, cari au zaritu miscarile Turciloru. Ei au luatu cele trei redute, aprópe la inceputulu luptei. Dupa acésta prima isbanda, ei si-au intorsu bateriele spre Opanez in contra fortieloru lui Osman, pe care le-au luatu in cóste, asteptandu cá a dou'a divisiune din Griviti'a si trupele lui Skobelef se póta petrunde in orasiu si se atace pe la spate."

Se nu uitamu in sfirsitu cuvintele ce vitézulu M. S. Carolu I adresà trupeloru romane cu acea ocasiune:

„Povestea fapteloru maretie ale trecutului, dise M. S., voi ati imbogatitu-o cu povestea fapteloru nu mai pucinu mari ce ati seversitu, si cartea vécuriloru va pastra, pe nestersele iei foi numele vostru.

„In curendu ve veti intórce in tiéra, purtandu fia-care scrisu pe peptulu seu Virtutea sa de osténu si devotamentulu seu pentru Patria, Crucea trecerii Dunarii si medali'a Aperatoriloru Independintiei Romaniei. Atunci, candu veti ajunge la caminele vóstre, in orasiele, satele si catunele in care v'ati nascutu, veti spune parintiloru, fratiloru, rudeloru vóstre, ce ati facutu pentru tiéra. Betranii ve voru ascultá amintindu'si de vremile de marire ale némului romanescu, de care, din mosi-stramosi, au auditu; tinerii voru vedea in voi esemplulu insufletitu alu datorieloru loru viitóre; éru marétï'a figura a Romaniei ve va privi mandra si linistita, ca-ci vecinica 'i va fi viéti'a, pe catu va avea fii cu animi calde si bracia voinice ca ale vóstre.

„In numele tierei, Domnulu si Capeteni'a vóstra ve multiamesce si ve da fia-carui din voi sufletésca imbracsiare a vitejiloru.

„Datu in Plevn'a, in 2 Decembre 1877.

Carolu.

Se ne aducemu totu-deauna aminte de aceste romanesci cuvinte; se facemu din ele program'a nóstra viitóre, se ne promitemu si se lucramu pentru a fi toti cá fratii nostri de la Plevn'a, pentru a meritá toti cuvintele si laudele ce li s'au adresatu loru.

Natiunile ajungu mari prin mari lupte si prin dureróse suferintie.

Se ne otielimu déra toti in amintirea trecutului; se lucramu mana in mana, ânima langa ânima, toti cati ne iubimu tiér'a, pentru cá, la tempu, se fimu la inaltimea asteptarii lumii, se ne facemu demni de viitorulu ce ni se cuvine si pe care l'amu castigatu prin luptele de pe campiele Bulgariei."

*) Nicolae Balcescu, Istori'a lui Mihai Voda Vitézulu.

Literatura si recensiuni de carti.

Ratiuni grele ne inpunu datorinti'a de a ne ocupa mai in adinsu de lucrarile literarie care esu in limb'a nóstra nationale. De altumintrea rubric'a literaturei este prevediuta si in program'a acestui diariu, formulata din inceputulu activitatiei nóstre. Ne-amu propusu intre altele, a face recensiunea mai multoru carti, din càte esu succesive la lumina. Dara si recensentele scápata adesea, chiaru si fòra voi'a sa, pe terenulu criticei. Pentru casuri de acestea premitemu aci unele conditiuni, a caroru inplinire o ceremu noi dela o carte scrisa bine romanesce. Acelea sunt dupa noi: 1) Cunóscerea nu numai a limbei materne romanesci, ci a limbei nationale romanesci. Fòra cunóscerea dictionariului intregu alu limbei, numai cu limb'a materna, invetiata in familia, in comuna, sau fia si in una provincia intrega din cele locuite de romani, nici-unu scriitoriu nu va merge departe, nici chiaru in casu candu ar cunósce alte diece limbi straine; acela póte se scria bine in ori-care alt'a, numai romanesce nu. 2) Observarea de rigóre a tuturoru reguleloru gramaticali a le limbei nóstre, asupra carora nu mai incape nici-o disputa intre philologii nostrii cei competenti. Nu este omu in Europ'a, fia acela din ori-ce natiune, care se póta vorbi si scrie corectu in limb'a sa nationale, daca nu o va invetia inadinsu si inca cu anii intregi. D-dieu si natur'a nu a voitu se faca numai cu noi esceptiune, nu ne-a datu privilegiulu de a vorbi si scrie corectu, fòra a ne invetia tóte regulele limbei. Pentru cei ce invétia limb'a, cele mai multe dificultati orthografice disparu de sinesi, apoi fia aceea etimologica ori phonetica, totu atàta; diferenti'a e numai, cà phonetismulu seduce la lene, la nepasare, la neinvetiarea limbei, la cadere in ignorantia grósa, precum vomu arata de ací inainte in esemple numeróse. 3) In tóte limbile sunt esceptiuni, in unele fórte multe. Sunt si cestiuni gramaticali nedecise, despre care dicu gramaticii: Sub judice lis est, adeca sunt casuri, in care incape discusiune, pàna ce urmédia vreo invoire, cum amu dice, conventiune. In casuri de acelea scimu se fimu càtu se póte de toleranti. 4) La intrebuintiarea cuventeloru straine, barbare, schimositórie de limb'a nóstra, vomu reflecta in tóte casurile, in care avemu cuventele nóstre curatu romanesci, vechi, cunoscute la tóta natiunea, sau la parte mare din trensa, ori restabilite din limb'a classica cá de ani 30 incóce si astadi usitate atàtu la cei mai buni scriitorii ai nostrii, càtu si in legislatiunea romanesca, in actele publice, in traductiunile mai noue ale cartiloru sacre. 5) In càtu pentru orthographia, dupace scimu, cà lupt'a cea mai ferbinte a phonetistiloru e indreptata asupra celei academice, pe care inse multi nici cà o au vediutu cu ochii, o reproducemu aici inadinsu asia precum se stabilise ea in modu provisoriu in sessiunea din a. 1869 si se publicase atàtu in Anali, càtu si in carticica separata, alaturea cu statutele si regulamentele societatiei academice. Regulele generali ale acelei orthographii sunt numai cinci, sub care se adaoga unele esceptiuni. Cumu se póte numai cu 5 regule? Cerce ori-cine si se va potea, indata ce va fi invetiatu bine gramatic'a limbei sale. Cerce inse ori-ce germanu, orice francesu, se'si scria limb'a nationale corectu, dupa-ce va fi invetiatu càte 90 pàna la 100 de regule, si dupa-ce 'lu voru fi indopatu cu sute de esemple de asia numit'a analogia. Ce e dreptu, pentru incepetori aru incapea si la noi vreo treidieci de regule; dara apoi capu secu ar mai fi acela, care nici cu atàtea nu ar invetia se scria corectu romanesce. Acésta cestiune inse remane reservata pentru alta ocasiune. Ací urmédia orthographi'a provisoria a societatiei academice.

„Modu de scriere

pentru publicarea annaliloru si altoru lucrari alle Societatei Academice Romane.

(13 Septembre 1869.)

1. Litterele *d, t, s* inainte de *i* perdu sunetulu propriu, scambandu-se in sunetu accidentale.

Elle, si in acestu casu, se scriu fòra cedille.

Unde aceste trei littere inainte de *i* isi conserva sunetulu propriu, caus'a este cò *i* nu e originariu, prin urmare se substitue *e*.

Pucinele esceptiuni se considera ca sporadice, si vorbele straine, cá unele ce nu se suppunu regulei luate d'in firea limbei române.

2. Pentru semnarea sunetului propriu allu littereloru *c* si *g* inainte de *e* si *i* se intercaledia litter'a *h*.

3. Duplicatiunea in cuventele compuse prin prepositiuni, se admitte pretotendenea, unde se duplica in limb'a latina.

Remanu neduplicate cuvente cá: *sumittere, aventare, ajutare, amanare, omorire,* etc.

Assemenea remanu neduplicate vorbe cá: *atunci, afòra, acestu,* etc.

Duplicatiunea lui *l* si a altoru consonanti la mediloculu cuventeloru, se admitte acollo, unde se duplica si in limb'a latina.

S nascutu d'in *x* intre doue vocale incò se duplica; déro *x* inainte sau dupo consone se inlocuesce cu unu singuru *s*, precumu: *desteritate;* éro in cuvente straine sau de origine greca inco nevulgarisate, se conserva *x*.

Duplicatiunea la intonarea cuventeloru nu se admitte.

4. Cuvinte cá *ghiaçia, façia,* si altele assemeni se scriu cu *c*, si nu cu *t*.

In cuvente cá *potentiosu, cuvientiosu* si altele, *t* suna ca *c* inainte de *e* sau *i*.

Litter'a *z* se admitte in cuvente straine, precumu: *zodiacu, zoologia, zelu,* etc.

In terminatiuni cá lucre*diu,* incredintie*diu,* se admitte *di*.

Litterele y, ph, th, si ch, se admittu numai in cuvente straine si nevulgarisate incò.

5. Se admitte intrebuintiarea accenteloru: acutu (´), greu (`) si circumflessu (^) si anume:

a. Accentulu acutu se pune la verbe in infinitivu, precumu. *a laudá, a vedé, a audí,* etc.

Si in imperfectu, precumu: *laudá, vedeá, audiá,* etc.

La substantivele prelungite, precumu: domnía, socía, etc... si in cuvinte cá: *légana, móre,* etc.

b. Accentulu gravu se pune la perfectulu verbeloru de a II, III si IV conjugatiune, precumu: *tacù, facù, audì,* etc.

Precumu si la perfectulu da I-a conjugatiune, ca: *laudà,* etc...

Assemenea si in cuvente ca *pàrti, càrti, bunetàti,* etc.

c. Accentulu circumflessu se pune la sunetele nasali, *ca: atâtu, câtu,ântâiu, calcâiu, capetaiu,* etc.

d. Apostrofulu se pune la *a,* ca articlu, precumu: *mam'a, cas'a,* etc.

Acestu modu de scriere este provisoriu si numai pentru societate, penò la devinitiv'a stabilire a ortografiei limbei române." (Va urmá.)

Post'a redactiunei.

Din districtulu Naseudului, 8 Decembre. „Observari la corespondenti'a publicata in diariulu „Osten" din 24 Nov. Nr. 47 de M. H. curatoru primariu alu bisericei din St. Giorgiu." Rogamu pe dn. corespondente, cá se binevoiósca a se acomoda usului adoptatu in tótapres s'a europena, de a cerca cu publicari de natur'a acesteia, fia cá respunsu ori replica, fia cá simple observatiuni, mai antaiu in diariulu in care a esitu articlulu ori corespondenti'a ce voiesce se combata, si numai dupa ce i s'ar refusa, se cerce airea, éra in casulu de facia cu atàtu mai virtosu, cà publiculu oricarui diariu scrisu in limb'a nóstra difere fórte multu de publiculu unui diariu germanu. Preste acésta, ne permitemu a'lu reflecta la unele espresiuni fórte tari, care de si voru fi coprindiendu curatulu adeveru, adresate aceloru doue persóne, totusi anume aici in Transilvani'a, aru provoca cu mare probabilitate procesu de pressa.

Borodulu mare, 10 Decembre. Érórea de siguru este la una din espediturele postei. Eca tocma acuma citimu in diariele din B.-Pesta unu esemplu minunatu. Pe una epistola adresata la Brasiovu (Brasso, Kronstadt) stete insemnatu: Brasso ismeretlen! Apoi daca o cetate cu 28 mii de suflete e necunoscuta dlui speditoru, ce vomu dice de localitati cu 2—3 mii?

Editoru si redactoru respons. **G. Baritiu** in Sibiiu.

Tiparitulu lui **W. Krafft** in Sibiiu.

Eu fara a a me teme ca faptele me voru da de minciuna, cutesu a afirmá, ca: déca si pentru Transilvani'a s'ar aduce o lege electorala drépta, déca s'ar introduce numai cea din Ungari'a, — Romanii transilvaneni nu s'ar mai retrage.

Nu me mai estindu si asuprá altoru cestiuni, cà-ci precum diseiu, nu este aci loculu, ci cu durere constatesu: ca pe càtu cunoscu eu poporulu romanu, si credu ca'lu cunoscu bine, acel'a a ajunsu dejá la atàta, incàtu elu tiene ca: nimicu nu mai are de pierdutu. O stare acésta Dloru! ce nu si-o póte dori nici unu statu, si carea nu dovedesce tocma tari'a statului nostru, — si cu atàtu mai vertosu atunci candu din tóte partile se afirma, ca nemultiamirea este generala la tóte popórale Ungariei.

Dreptu aceea, vediendu ca prin politic'a atàtu esterna càtu si interna a gubernului s'a inauguratu o directiune periculósa pentru patri'a nóstra, proiectulu de adresa presentatu din partea comissiunei de 21, de órece acela pe langa tóte ingrigirile sale, dupa interpretatiunea ce i s'a facutu invólve incredere gubernului — nu'lu primescu de basa pentru desbaterea speciala. (Dupa „Telegr. romanu".)

Transilvani'a.

Sibiiu, 17/5 Dec. Ninsórea ce vení de càteva dile incóce, acoperi bine semenaturile de tómna, care era prea frumóse, cá se nu sufere de gerulu ce a si urmatu si inca cu venturi tari.

Universitatea natiunei sasesci isi terminá lucrarile sale anuali abia dilele acestea. Ele asta-data n'au fostu insocite de atàtea discussiuni odióse si chiaru certe, cá in anulu trecutu. Siedintie s'au tînutu pucine, cu atàtu s'a lucratu inse mai multu in comissiuni. Dupa ce acelu corpu nationale fu spoliatu prin legea ungurésca de orice activitate politica, sfer'a lucrariloru sale se marginesce mai multu numai la afaceri economice si scolastice, la administrarea veniturilóru anuali care in comparatiune cu veniturile altoru nationalitati, scóle si biserici sunt fórte frumóse, cà-ci ele ajunge aprópe la 160 mii de florini v. a. pe anu. Din acelu venitu se dau de càtiva ani incóce, cu dreptulu concivilitatiei, la scólele romanesci din Brasiovu càte 5000 fl., la cele unguresci (calvine) din Orasthi'a (nemt. Broos, ung. Sz.-Város) 3000 fl.; éra acuma s'au mai preliminatu si votatu in budgetu càte 1000 fl. pe anu cá ajutoriu la scólele confessionali romanesci din S.-Sebesiu si Orasthi'a.

Prin documentulu de donatiune din 22 Augustu 1850 Nr. 1280, confirmatu in urmarea prean: mandatu imperatescu de càtra ministrulu comitele Leo Thun in 16 Augustu 1851, publicatu de càtra gubernulu provinciale transilvanu in 28 Aug. 1851 Nr. 20164 asia numit'a Universitate a natiunei sasesci, adeca corpulu seu politicu representativu si administrativu, a datu tóta averea càta o avea adunata pàna atunci, scóleloru sasesci de confessiune augustana. Venitulu anuale destinatu spre acelu scopu se urcá pe atunci la 50,000 fl. moneta conventionale. Pucinu dupa aceea universitatea sasésca s'a desfiintiatu, cá si mai multe alte institutiuni si asiediemente transilvane, bune cu rele, prin potestatea absolutistica. La 1861 universitatea cá corpu politicu a reinviiatu, pentru-cá prin sisthem'a dualistica se fia sugrumata din nou. Daca patricianii sasi betrani de pe la 1850 aru fi fostu pe atàtu de prevedietori, pre càtu s'au aratatu despretiuitori càtra romani; daca ei aru fi voitu se intieléga càtu de pucinu concivilitatea si interesulu propriu de a se avé bine cu romanii, aru fi potutu scapa si ei si noi de multe rele si urgii. Astadi veniturile acelea sunt multu mai mari decàtu inainte cu 28 de ani. In anulu 1877 trecea de nu ne insielamu, preste 167,000 fl. v. a. Bine facu compatriotii nostrii sasi, carii stau astadi in capulu mesei, cà sunt mai concilianti decàtu cei vechi. Fia siguri cà romanii sciu se apretiedie acésta tînuta. Romanii din Transilvani'a au scosu, si ei din pungile proprii de ani 28 incóce departe preste 4 milióne pentru biserice si scóle, de ambele confessiuni, in mani'a toturoru sarcineloru si greutatiloru, a miiloru de processe urbariali si de aparari contra rapacitatiei unoru classe de ómeni. In càtu pentru relatiunile saso-romanesci, sciti bine, cà ei au disputatu totu-deauna de jure, la care li s'a respunsu mai inainte camu de regula prin espressiunea insultatória de comunismu, prin care inse spiritele se irritá preste mesura. Pareni-se cà primatii sasi de astadi au inceputu a'si dice siesi: Non semper quid juris, sed et quid consilii. Fórte bine facu. Serbii din Ungari'a i-au luatu pe de inainte. Caus'a era analóga. Serbii au disu: Se curmamu certele. Vreti atàta? Din milióne sute de mii? Romanii s'au indestulitu cu pucinu si pacea s'a facutu.

Din lucrarile consiliului municipale (numitu pe airea cu terminu fórte prostu comitatu comitatensu) alu comitatului Sibiiu, adunatu dilele trecute, pe langa alte afaceri curente care s'au pertractatu acumu cá si alta data, merita a fi relevate suplicele comuneloru care au cerutu asia dîsa relaxare de contributiune directa la statu, din causa mai alesu, cà unii locuitori au saracitu cu totulu. Relaxatiunea ceruta de càtra comun'a urbana Sibiiu pentru saracimea din trensa, trece preste 10 mii fl. Intru altele afacerile comitatului se afla in regula, in cancelariele sale sémena cà e disciplina si punctualitate.

— Dela consiliulu municipale din comitatulu Clusiului tînutu in cetatea Clusiu la 9 Dec. descrisu in „Kelet" pe largu aflamu intre altele, cà securitatea publica ar fi indestulatória, daca nu s'aru fi inmultitu casurile de tetiunaria. Epitropi'a sau tutoratulu publicu, la care in Transilvani'a ii dicu cu terminu prea curiosu Scaunu orfanale (pe care siedu orfanii?) sedria orfanale, comissiune orfanale, judecatoria de orfani (oh, oh!), in Clusiu se afla in disordine infricosiatu. In capital'a Clusiu, disordine?! Apoi se te mai miri de disordinea din satuletie coperite cu paia. Ból'a spurcata diphteritis s'a incuibatu in 28 de comune, in care s'au escatu in Novembre 233 de casuri; 90 s'au vindecatu, 127 insi au moritu. In Octobre furi'a bólei a fostu mai mare, cà-ci a rapitu 215 vieti omenesci. Restantiele de contributiune in comitatulu intregu se aratara pe anulu acesta cu 162,142 fl.; dara noulu dn. inspectoru Stef. Gencsy stramutatu acolo de curendu dela Brasiovu, aflà cà acésta cifra trebue se fia multu mai mare, cà-ci densulu descoperí si la inspectoratulu de inposite disordine si abusuri fórte batetórie la ochi.

Revista politica.

Prin rechiamarea ambasadorelui russescu dela Cabulu si o scrisóre autografa a imperatului Russiei tramisa prin fiic'a sa duces'a de Edinburgh reginei-imperatese Victori'a se credea, ca relatiunile incordate, ce esistau intre Russi'a si Angli'a, se voru mai inbunatati. Dara acésta sperantia nu durà multu, pentru cà in dilele trecute ministrulu englesescu Northcote, declara in parlamentu, ca gubernulu englesescu a fostu amagitu prin celu russescu, de órece reschiamarea ambasadorelui russescu din capital'a Afganistanului a fostu numai o stratagema, si ca acea rechiamare nu insemnésa, ca Russi'a si-au rechiamatu intrég'a sa missiune dela emirulu Sir Ali. Prin acésta ministrulu englesu a datu se se intieléga, ca diferentiele si rivalitatile ce esistá dejá intre ambele guberne in Asi'a, nu au fostu delaturate, ci ca ele continua a durá, ceea ce se probésa mai bine prin inpregiurarea, ca gubernulu englesu nu numai ca n'au intreruptu actiunea sa militara in contra Afganistanului, ci se prepara atatu in Asi'a catu si in Europ'a pentru cá se fia gat'a fatia de ori ce eventualitati. Acestea nu sunt nici decum semne de o pace durabila si consolidata.

In acelasiu tempu in Constantinopole agitatiunea spiriteloru si conspiratiunile politice se paru a fi la ordinea dilei. D'abea se esilésa si se punu la recóre inscenatorii unei conspiratiuni candu politi'a secreta si pune man'a pe altii. Asia acuma s'au descoperitu o conspiratiune, alu carei scopu era se fia detronarea actualelui Sultanu, inlocuirea lui prin fratele seu Rehad Efendi si inaugurarea unei politice nationale turcesci. In urm'a descoperirei, numitulu frate alu Sultanului fu internatu, éra complicii sei, cari se recrutasera pana si din cercurile mai inalte ale armatei si ale marinei, intre cari celu mai insemnatu si mai temutu a fostu Mahmud Damad pasia, au fostu parte esilati la Tripolis, parte inchisi. Aceste conspiratiuni permanente si acele repetite revolutiuni de palatu sémana fórte multu cu convulsiunile de agonia ale unui moribundu. Gratia tractatului dela Berlinu, consiliulu doctoriloru-diplomati au ingrijitu, cá prin drasticele medicamente pe care le au aplicatu in tractamentulu morbului de care sufere „barbatulu bolnavu", agoni'a lui se nu durese prea peste mesura multu.

Nu pucinu va contribui la desvoltarea ulteriora a lucruriloru in Orientu si critic'a situatiune interna a Russiei, care numai normala nu se póte numi. Acolo intrég'a societate se afla intr'o fierbere si frementare convulsiva, pe care gubernulu autocratu alu albului Tiaru nu o mai póte infrená. Pentru cá se póta amaná amenintiatórea revolutiune de care nu va scapá, elu va fi necessitatu se i deschida o resuflatóre prin resbóie esterne, in tocmai asia cá si Napoleonu III in Franci'a. Cà Russi'a nu mai voiesce si cà chiaru se voiésca, nu mai este in stare se repasiésca dela actiunea inceputa in afara, ne o probésa repetitele demonstratiuni politice ale studentiloru, precum si desele atentate comise asupr'a celoru mai inalti functionari ai statului. Ori càtu de iubitoriu de pace ar fi imperatulu Russiei, si ori càtu de intensiva ar fi pressiunea ce o esercitésa cancelariulu Prusso-Germaniei pentru delaturarea principelui-cancelariu Gorciacoff dela regimulu statului russescu si inlocuirea lui prin comitele Siuvaloff, totusi vediuramu, ca indata dupa sosirea principelui Gorciacoff la St. Petersburg, imperatulu i ordona si-lu insarcina de nou cu conducerea afaceriloru streine ale imperiului, dandu astfeliu desmintirea cea mai formala tuturoru aceloru sciri, care se colportau cu deosebire din partea organeloru oficióse ale cancelariului din Berlinu, despre disgrati'a in care ar fi cadiutu cancelariulu russescu.

In Prusso-Germani'a incatusiata si innadusita prin dictatur'a cancelariului de „fieru si sange", domnesce la aparentia o linisce sepulcrala.

Ministeriulu Cairoli din Itali'a neobtienendu maioritatea cu ocasiunea unei votari in camer'a deputatiloru, si-au datu demissiunea, care a si fostu primita din partea regelui. Pàna la denumirea noului cabinetu, celu demissionatu este insarcinatu cu gerarea provisorie a afaceriloru. Se afirma ca cu formarea noului cabinetu ar fi fostu insarcinatu d. Depretis, care probabilu ca va dissólve parlamentulu actuale, compusu din elemente fórte eterogene.

Atàtu scirile oficióse, precum si corespondintiele publicate, pe care le cetimu in diariele din Romani'a despre mersulu si decurgerea ocupatiunei Dobrogei, sunt inbucuratóre. Armat'a romana, precum si autoritatile romane sunt primite si salutate in modulu celu mai prevenitoru si amicabile. Numai bulgarii sunt busumflati. Dara ei din fericire formésa minoritatea poporatiunei din Dobrogea si asia nu le remane alta, decàtu se arate pumnulu, firesce ca numai la spatele romaniloru. Nu va trece multu si speramu, ca se voru inblandi si ei, precum s'au inblanditu turcii.

La noi in „imperiulu inprobabilitatiloru" poporale se astépta la vre-o noua surprindere politica. Celu pucinu barometrulu politicu este departe de a anuntiá tempu seninu si constantu.

Hygien'a poporala.

Morbulu dyphtheritis.

(Urmare si fine.)

Regulele de precautiune. Pentru incungiurarea infectarei morbului este de lipsa instruirea prunciloru la gargarisatu si cá se-'si tiena gur'a in curatieni'a cea mai mare. — Pentru aceea in tempuri epidemice e consultu cá pruncii se gargarisese de mai de multe ori pe di apa curata mestecata cu vr'o 10—15 picuri de ocetu de vinu séu de ocetu aromaticu. — Conditiunea principala este separarea morbosiloru de catra cei sanetosi, departarea acestoru din urma din cerculu familiaru unde s'a ivitu morbulu, asia incatu pruncii sanetosi se nu vina in atingere nice cu bolnavulu nice cu persónele cari se afla in cas'a inficiata, pentru ca dupa cum amu amintitu, materi'a inficietóre se transporta si prin vestminte si alte obiecte din jurulu bolnavului. Cea mai stricatiósa si mai buna ocasiune pentru latirea morbului este serbarea privegiuriloru si sustienerea pomeneloru intru pomenirea reposatului de dyphtheritis. — Tóte sunt datini, cari déca s'ar delaturá, morbulu totudéuna ar remanea localisatu. Cu dorere inse trebue se marturisimu, ca astfeliu de datini in fórte multe casuri isi afla partinire nu numai la poporulu simplu, caruia lipsindu'i sciinti'a nu-i se póte inputa, dar' si la unii preoti, cari póte din punctu de vedere alu interesului personale se incumata a se esprimá chiar publice, ca morbulu nu e lipiciosu. — Slaba si falsa este acésta presupunere, de a se indoi de asia ceva ce s'a probatu nu numai prin specialisti dar' si prin esperientia publica.

Pentru a le potea probá acestora insusirea lipiciósa a morbului aducu numai unu esemplu ce sa intemplatu in 1877 in comun'a Nimigia ungurésca cu soci'a primariului, carea in ultimele momente ale pruncului ei bolnavu, sarutandu'lu a 4-a di s'a bolnavitu si densa de dyphtheritis. — Asemenea s'au intemplatu si la unu altu omu in comun'a Salv'a. — Cumca morbulu prin regulele polititiane sanitare intreprinse si introduse se póte localisá, am observatu din aceea, cà unde mi-a succesu a duce in deplinire regulele de separare, totudéuna resultatulu a fostu, ca morbulu nu s'a estinsu mai departe. — Asemenea m'amu convinsu despre resultatulu favoritoru si in a. c. in opidulu Rodn'a vechia, unde de vreo 3 ori a eruptu acestu morbu si pentru delaturarea serbarei pomeneloru si a privegiuriloru am intrebuintiatu si forti'a de gendarmi, urmarea a fostu cà morbulu nu s'a estinsu. Sciindu-se caus'a morbului, prim'a datorintia este a tienea in delaturare tóte midiulócele favoritórie pentru desvoltarea lui, prin urmare este fórte recomandabilu ingrigirea de cuartire uscate, curate si sanatóse, aerissirea si curatieni'a acestora, ceea ce este cu multu mai preferitóre de catu stradani'a de inventiuni de medicamente sigure pentru vindecarea bólei. Déca inse pe langa tóta atentiunea nu s'a potutu incongiur'a inficiarea, prim'a datorintia ar fi elocarea bolnavului in unu cuarthiru corespundietoru, care contribue fórte multu la decurgerea favoritóre a morbului. — Pentru a moderá si inpedecá latirea inflamatiunei locale e buna, aplicarea cataplasmeloru reci cu ghiatia, prin udarea unui stergaru in ap'a cu ghiatia, care apoi trebue storsu bine si infasiuratu in giurulu grumadiului si totu la 5—10 minute schimbatu cu altulu. — Ghiati'a se póte inlocui si cu apa sarata. Se póte folosi ghiatia si inlauntru prin inghitire in bucatiele mici. La prim'a ivire a morbului potemu inpedecá estinderea lui acolo, unde se arata puncte singuratece albe pe membran'a tonsileloru, prin tousiare cu lapis infernalis. Cu deosebire form'a spuria de dyphtheritis e aceea, care prin tousiare de vr'o 2—3 ori se vindeca. — Unde asudatulu de inflamatie s'a estinsu, tousiarea nu numai cà nu folosesce dar' si strica fiendu-ca prin acésta se maresce inflamatiunea. In acestu casu ne vomu sili a moder'a inflamatiunea prin solutiuni adstringente, spre care scopu e de folosu Tannin 4 grame si apa destilata 4 grame, in care solutiune trebue inmuiatu unu penelu micu de scama séu una bucatica de burete legata bine pe vervulu unui osu de pesce cu care apoi trebue atinsu tóta partea acoperita cu esudatulu de inflamatiune, de 3—4 ori pe di. La pruncii mai mari cari potu gargarisá, se se dea Tannin 8 grame apa destilata 400 grame, din care solutiune se gargarisedie bolnavulu catu de adese ori, asia incatu punendu-se pe spate se tiena cantitatea luata in gura catu va fi possibilu, si gargarisendu érasi se-o scuipe afara din gura. Atunci candu prin mirosulu greu puturosu din gura se póte presupune, cà partile inflamate, respective

esudatulu, s'au descompusu si intratu in gangrena, e corespundietoriu acid. carbolic. grame 4 si Glicerin grame 16, unsu cu penelulu in modulu amintitu; séu la pruncii mai mari in compositie: se se iee acid. carbolic 4 grame in apa destilata 400 grame, si alcohol 15 grame. Totu in acestu stadiu pentru inpedecarea gangrenei m'am convinsu despre resultatulu bunu cu gargara compusa din apa de chlor grame 40, si apa destilata grame 400. — Afara de cele amintite e fórte necesariu insa dela inceputulu morbului a ne sili pentru moderarea febricitatiei mari, care contribue multu la decaderea poterei fisice a organismului. Spre acestu scopu e folositóre intrebuintiarea solutiunei de chinin in cantitate corespundietóre etatiei pruncului, dela 2—15 decigrame pe di. — Contra febricitatiei s'a recomendatu in tempulu din urma si acidu salycilic, dér' din parte'mi nu me potu laudá cu resultatu favorabilu dupa folosirea lui; prin urmare l'am folositu numai in forma de gargara in stadiulu primu alu morbului. In stadiulu reconvalescentiei, candu bolnavulu a slabitu si se arata simtóme de anaemia, am folositu cu succesu Chinin cu feru carbonu sacharatu. Contra paralisei sensibilitatiei e buna electrisarea; déca tempulu e favoritoriu, bolnavulu trebue asiediatu in aeru curatu intre arbori si nutritu cu mancari nutritive pr. lapte, oua, carne fripta si vinu vechiu si a. Recascigarea poterei fisice se póte ajunge si prin folosirea scaldeloru de apa rece, séu prin spalarea corpului cu apa rece.

Acésta este pe scurtu procedur'a de tractamentu facia cu morbulu descrisu, care déca se va aplicá cu tóta diliginti'a in modulu prescrisu, sunt siguru cá va avea resultatulu celu mai favoritoriu.

In fine nu potu lasá fora amintire regul'a de desinfectare, carea este a se duce in indeplinire dupa reposarea si inmormentarea celoru cadiuti victima acestui morbu, pentru-cà dupa cum am amintitu, parasitele infectatóre se sustienu mai multu tempu in localitati; pentru nimicirea acestora e de lipsa a se dispune curatirea casei prin varuitu si a se spala tóte obiectele culesiïe tare. Vestmintele din giurulu bolnavului se se oparésca cu lesiïe si tienute mai multu tempu in aeru liberu, séu puse la una caldura mare, prin care se se nimicésca aceste parasite. — De cumva din unele motive e inpossibile curatirea cuartirului, atunci celu pucinu se se afume cas'a cu puciósa, fiindu cu ferestrile si usiele inchise, si dupa acea se se aerésca bine.

Séu se póte dispune desinfectarea si prin stropirea casei cu solutiune tare de acid. carbolic. séu cu solutiune de calcaria chlorata

Stoica, medicu cercuale.

Sciri diverse.

— (Decoratiuni). Diarele din Romani'a publica o lista lunga a aceloru dómne, maice de pe la monastiri si domnisióre decorate cu crucea ordinului „Elisabeta," care prin cautarea ranitiloru séu bolnaviloru ostasi romani, séu prin instalarea de spitale si ambulantie, precum si prin diferite ofrande, au contribuitu la alinarea suferintieloru acestoru ostasi. Intre cele decorate aflamu cu deosebita placere si numele urmatóreloru dómne de dincóce de Carpati si adeca: dómnele Judita Macelariu; Hareti T. Stanescu; Emilia Ratiu; Zinca Romanu; Cirlea Eufrosina; Muntenu Lucretia, Muntenu Eugenia nasc. Aldulianu si Iulia Rotariu.

— (Necrologu). In 29 Novembre st. v. a incetatu din viatia la Bucuresci d-lu Nicolae Dunca, fostu consiliariu de curte. Inmormentarea a avutu locu in 1 Decembre st. v. la cimiteriulu Sierbanu-Voda.

„Resboiulu."

— (Necrologu). Aloisi'a Popu nasc. Rednicu, fiii si fiiele sale: Juliu Traianu, Aloisia, Cornelia, Ioanu, Coriolanu, asemenea socrulu: Gavriilu Rednicu archidiaconu onor. si protopopu romanu gr. cath. in Oradea mare; frate: Antoniu, cu soci'a sa Malvin'a Popu, afinii si afinele: Ana Rednicu cu sociulu seu Daniilu Napoianu protopopu onor. si parochu in Bicsadu, Iuliu Rednicu cu soci'a sa Elen'a Popu, Dr. Iosifu Rednicu medicu cercualu in comit. Bihorului, Gabriilu Rednicu juristu, precum si toti consangenii cu ânima doiósa anuntia adormirea neuitatului sociu, respective a dulcelui loru parinte, ginere, frate, afinu si consangenu totudéun'a fierbinte iubitoriu, a lui Ioanu Popu, vicariu romanu foraneu episcopescu alu Maramuresiului, parochu in Vadu, etc., care dupa unu morbu greu, indelungatu in anulu alu 44 alu vietiei si in alu 20-le alu casatoriei sale fericite, in 10 a. l. cur. deminétia la 1 óra si-dede nobilu seu sufletu in man'a creatorelui seu.

Vadu, 1878 10 Dec.

In eternu memori'a lui se fia binecuventata!

— (Serbare). Societatea de lectura a tinerimei romane dela gimn. sup. gr. cath. romanu de Beiusiu, petrunsa de sentiementele gatitudinei catra fericitulu episcopu Samuilu Vulcanu, fundatoriulu generosu alu gimnasiului, a decisu a serbá neunitat'a memoria a aceluia in 25 Dec. a. c. pe langa program'a urmatóre:

1. „Bucuria" din gur'a lautariloru, esecutata de corulu instrumentalu alu tinerimei sub conducerea d. Augustinu P. Balasiu.

2. „Cuventu de deschidere" rostitu prin conducatoriulu societatiei d. Iuliu Papfalvai.

3. „Patri'a romana" esecutata de corulu vocalu sub conducerea d. Joanu Buteanu.

4. „Mihnea si Bab'a" balada poporala de D. Bolintineanu, declamata de stud. de cl. VIII Georgiu Morariu.

5. „Fiica de romanu sum," esecutata de corulu instrumentalu.

6. „Biografi'a Episcopului Samuilu Vulcanu" pronuntiata de stud. de cl. VIII Joanu Ecritianu.

7. „Funebralulu" esecutatu de corulu vocalu.

8. „Duces'a Paluchini" poesia de A. Muresianu pronuntiata de stud. de cl. VIII Joanu Dudulescu.

9. „Canteculu gintei latine" de Marcheti, esecutatu de corulu vocalu.

10. „Canteculu gintei latine" in traducere latina de D. Fekete, declamatu de sud. de cl. VIII Pamfiliu Ossianu.

11. „Canteculu gintei latine" in traducere francesa de Natalia Soutzo, declamatu de stud. de cl. VIII Gratianu Flont'a.

12. „Canteculu gintei latine" in traducare italiana de Domenio Mutti. de stud. de cl. VIII Patriciu Popu.

13. „Asaltulu Grivitiei" de Franz Lorenz esecutatu de corulu instrumentalu.

14. „Negru voda és Manoli vagy Az árgisi zárda" legenda de C Ács, pronuntiata de stud. de cl. VIII Valeriu Miclea.

15. „Marth'a" opera de Flotow-Bayer, esecutata de corulu instrumentalu.

16. „Das Lied von der Glocke" poesia de Fr. Schiller, declamata de stud. de cl. VII Epifaniu Popesculu.

17. „Stefanu voda", esecutata de corulu vocalu.

18. „Cuventu de inchidere" rostitu prin conducat. soc. d. Iuliu Papfalvai.

19. „Mersu nationalu" esecutatu de corulu instrumentalu.

Beiusiu 10 Dec. 1878.

Iuliu Papfalvai, conduc. — Valeriu Miclea, not. coresp.

La Nr. acesta e alaturatu unu suplementu.

Pretiurile cerealieloru

si altoru obiecte de traiu au fostu la

17 Decembre in Sibiiu:

Grâu, dupa cualitati	1	hectolitru	fl.	5.20 - 6.—
Grâu, amestecatu	1	„	„	4.30—4.90
Secara	1	„	„	3.40—3.80
Papusioiu	1	„	„	2.90 - 3.30
Ordiu	1	„	„	4.—
Ovesu	1	„	„	1.80—2.20
Cartofi	1	„	„	1.50—2.—
Mazare	1	„	„	5.——5.50
Linte	1	„	„	8.——8.50
Fasole	1	„	„	5.——5.50
Lardu (slanina)	50	Kilogram.	„	34.—
Untura (unsóre topita)	50	„	„	28.50
Carne de vita	1	„	„	32—.44
Oua 10 de				—.25

Cursulu moneteloru in val. austr.

Vien'a, 16 Decembre

Galbinii imperat. de auru	fl.	5.57 cr.
Moneta de 20 franci	„	9.34 „
Imperialu rusescu	„	9.30 „
Moneta germana de 100 marce	„	57.70 „
Sovereigns englesi	„	12.— „
Lira turcésca	„	11.— „
Monete austr. de argintu 100 fl.	„	100.— „

Cursuri de Bucuresci in Lei noi (franci).

13 Decembre.

Obligatiuni rurali din 1864 cu 10%	l.	99.25 b.
Imprumutulu Oppenheim din 1866 cu 8%	„	102.— „
Obligatiune de imprumutu dominiale din 1871 cu 8%	„	97.— „
Creditu fonciariu (hipot.) rurale cu 7%	„	93.50 „
Creditu fonciariu urbanu (alu capitalei cu 7%	„	85.50 „
Imprumutulu municipale nou (alu capit.) din 1875 cu 8%	„	96.50 „
Fondulu de pensiuni (per 300 l. a.) cu 10%	„	183.— „
Actiunile caliloru fer. rom. din 1868 cu 5%	„	35.90 „
Actiunile caliloru fer., prioritati din 1868 cu 6%	„	86.50 „

Dr. Nicolau Olariu

a deschisu cancelaria advocatiala in Sibiiu strad'a Poplacei mari (Quergasse) Nr. 25 etagiu primu. (53) 3—3

Nr. 1052/1878. (54) 2—2

Concursu.

La scól'a granitieresca din Cugiru langa Orasthi'a e de a se conferi unu postu de invetietorésa cu salariu anualu de 300 fl. v. a., cortelu si lemne de focu.

Acelea competente romane, care dorescu a obtienea acestu postu, conformandu'si petitiunile loru cu documentele prescrise de lege, au a se adresá pàna inclusive **28 Decembre a. c. st. n.** la „Comitetulu administrativu de fondulu scolasticu alu fostiloru granitiari din regimentuln romanu I din Sibiiu."

Deja in 16 si 17 Ianuarie

va avea locu tragerea a 86 Loterie a tierei ducale de Braunschweig, atatu de bogata in castiguri, concessionata de statu si garantata. In scurtulu tempu de aprópe 6 luni vinu de a se decide 45,000 castiguri si unu premiu in sum'a totala de

11 milióne 150,000 franci,

intre cari se afla urmatórele castiguri si adeca in casulu celu mai favorabilu

= 450,000 marce =

mai departe

1 à 300,000	1 à 25,000	61 à 5000
1 à 150,000	5 à 20,000	6 à 4000
1 à 100,000	12 à 15,000	107 à 3000
1 à 60,000	22 à 10,000	213 à 2000
3 à 40,000	2 à 8,000	523 à 1000
3 à 30,000	4 à 6,000	etc. etc.

Precum s'au ficsatu de catra gubernulu ducalu pretiulu pentru classa I este;

1 intregu losu originalu 20 franci
1 jumetate „ „ 10 „
1 patraru „ „ 5 „

Aceste losuri eu le espedesu promtu, tramitiendumi-se pretiulu loru in auru, note, timbre postale etc. Ori-ce comanda fie ea ori catu de mica va fi efectuata promptu si catu mai bine si voiu alaturá gratis pre langa ori-ce comanda planulu oficiosu publicatu din partea Directiunei Loteriei ducale, precum voiu tramite catu mai in graba si banii castigati si resultatulu obtienutu dupa ce se va fi facutu tragerea.

Firm'a mea, ce esista deja de 26 ani se bucura de unu norocu deosebitu, de órece afara de multe alte castiguri mari, conformu probeloru oficióse dela 1871 in colect'a mea principala au cadiutu de trei ori premiulu de **254,000, 183,000, 182,400,** si in a 85-ea loterie terminata acum de curendu am platitu mai multe „Castiguri principale" in Romani'a. Me simtiu deci indreptatitu a considerá colectur'a mea de recomandata cá cea mai **norocósa** si invitu a mi se tramite comande catu mai curendu, cu atatu mai vertosu ca numerulu losuriloru este marginitu. Se se grabésca deci ori cine a partecipá la acésta loterie mare si bogata de castiguri.

J. Dammann,
colectorulu principalu autorisatu de catra gubernulu ducalu.

(55) 1—6

Hamburg, 43 Zeughausmarkt.

Morburi de pieptu si plumani

de ori-ce natura se curéza siguru prin

Allopulu de plante Schneeberg a l. Wilhelm

pregatitu dupa prescrierea medicului, si se capeta de la **Franz Wilhelm, apotecariu in Neunkirchen.** Sucului acest'a s'a doveditu de bunu pentru dorerile de **grumazu** si **pieptu, grippa, ragusiéla, tusa** si **trógna.** Multi cumperatori marturisescu, ca numai sucului acestui-a au a-si multiumí somnulu placutu.

Escellentu este sucului acest'a, cá preservativa pe **tempu negurosu si aspru**

In urm'a gustului fórte placutu copiiloru este folositoriu, celui-ce sufere de plumani inse, o trebuintia; cantaretieloru si oratoriloru cont'ra vocei inchise séu ragusite, unu midilocu necesariu.

Multime de atestate confirma cele de susu: Cea mai clara dovéda despre effectulu extraordinariu alu acestui sucu este, ca cons. de curte de d. prof. **Oppolzer,** rectorulu magn. la universitatea c. r. din Vien'a, ilu folosesce cu celu mai bunu succesu in spitalu, precumu si la persóne private.

Asemene s'a aflatu recomandabilu si s'a prescrisu adese sucului acesta de multi alti medici indigeni si din strainatate.

Pentru dovedirea celoru afirmate reproducemu urmatórele scrisori recunoscutóre:

Testimoniu.

Fiiulu meu de siese ani Franciscu a suferitu optu septemani in tusa magarésca in asia mesura, in câtu me temeam cà nu cumu-va se se innece; intru ace'a a slabitu cu totulu si a fostu atâtu de debilu, in câtu abia stá pre petióre. Atunci mi-s'a recomendatu allopulu de plante de Schneeberg, si multiamita acestui midilocu minunatu, indata dupa intrebuintiarea primei sticle a mai incetatu tus'a, dupa a dou'a sticla cautá bene afora copilulu, a venitu la potere si de atunci e deplinu sanetosu. — Si fetiorulu meu celu mai mare a scapatu in câtev'a dile, prein midiloculu acest'a, de o tus'a mare si ragusiéla.

Deci cu multiamita sincera estradau acestu testimoniu, pentru curarea rapede si miraculósa a copiiloru mei si dorescu cá acestu midilocu se devina cunoscutu si folositu in tóte partile prein omenimea suferinda.

Flatz, 6. Martiu 1855.

Anton Just. — **Laurentiu Scheibenreif,** primariu.

Onorate Domnule!

Te rogu a-mi mai tramite càtu mai in graba inca 4 sticle dein renumitulu D-tale Allopu de planta, dupa folosirea aloru 2 sticle aflu cà dorerea de pieptu si gutu, pre cumu si respiratiunea scurta se micsioréza pre di ce merge, pentru ace'a me adresezu astadata de a dreptulu la D-Ta, in sperarea de a capatá dein celu mai próspetu. Acludu 5 fl. m. c.

Cu tóta stim'a se subsémna

Heinrich Bock, chirurgu.

Münchret langa Ostrang, 23. Febr. 1859.

Testimoniu medicale.

Allopulu de plante Schneeberg este unu medicamentu fórte usiuratoriu pentru doreri de pieptu, asthma, hectica, tusa, cataru, si este de recomandatu in casuri de astfeliu de bóle.

Hohenmauth, 25. Ian. 1858. **Dr. Feschl.**

D-lui **L. Cantily,** apotecar in Graz.

Onor. Dle! Folosindu in desiertu diferite midilóce pentru dorerea de pieptu, de carea suferiam greu de 2 ani, am cercatu si cu o butelia de allopulu de plante Schneeberg anunciatu de d-ta, care se póte recomandá pe siguru la toti hecticii; pentru-ca, dupa intrebuintiarea celui d'antaiu exemplariu amu sentîtu usiorare, si dupa-ce am mai cercatu cu 2 sticle din acésta medicina minunata, sanetatea mi se restaurà pe deplinu. Multiamindu-si Dlu meu, din tóta ânim'a, remanu alu D-tale servitoriu cu totu obligatu

Graz, 3. Febr. 1857. **W. J. Pock.**

Domnulu meu! (21) 27

Dupa-ce prin intrebuintiarea allopului d-tale amu scapatu cu totulu de tusea mea si de ragusiél'a impreunata cu aceea, de care suferisem septemani si totu odata in urmarea binefacutóreloru resultate ale acestui allopu minunatu de plante miam recastigatu si vocea de mai nainte, me sentiu fórte oblegatu a' Ti multiami din tóta ânim'a pentru acésta inventiune salutaria, cum si a recomanda acésta medicina probata, dupa a mea convictiune, la toti càti suferu de pieptu si mai vertosu cantaretiloru. Cu perfecta stima

Peisching, 25 Juniu 1857. **Joanu Bauer.** docente.

Informatiunea despre folosire se alatura la fia-care sticla. Pretiulu unei sticle 1 fl. 25 cr. v. a. Pachetarea se computa cu 20 cr.

Depositulu principale la Franciscu Wilhelm apotecariu in Neunkirchen.

Allopulu de plante genuinu se mai afla in
Sabiiu: Friedrich Thalmayer, comerciante.
Aradu: F. Tones & Comp.
Blasiu: Carol Schieszl. apotecariu.
Alba-Julia, Juliu Fröhlich, apotecariu.
Clusiu: Ed. Valentini, apotecariu.
Brasiovu: Ferd. Jekelius, apotecariu.
Sighisior'a: J B. Teutsch, comerciante.

Editoru si redactoru respons. **G. Baritiu** in Sibiiu.

Tipariulu lui **W. Krafft** in Sibiiu.